

AK PARTİ 2023 SİYASİ VİZYONU

Siyaset, Toplum, Dünya

BÜYÜK MİLLET
BÜYÜK GÜÇ
HEDEF
2023

30 Eylül 2012

AK PARTİ

SIYASET

BÜYÜK MİLLET

BÜYÜK GÜÇ

**HEDEF
2023**

MUHAFAZAKÂR DEMOKRAT SİYASİ KİMLİK

Adalet ve Kalkınma Partisi kendisini siyasetin merkezinde konumlandıran muhafazakâr-demokrat bir kitle partisidir.

Cumhuriyet tarihinin en büyük demokratikleşme ve değişim hamlesini başlatan AK Parti, kurulduğu 2001'den bu yana girdiği 5 seçimden ve 2 halk oylamasından başarıyla çıkmış, üst üste üç dönem oylarını artırarak iktidarını koruma başarısı göstermiştir.

AK Parti'nin geliştirdiği "muhafazakâr demokrat" siyasi kimlik, kurumsallaşarak büyük bir siyasi cazibe merkezine dönüşmüş ve diğer bölge ülkelerine örneklik teşkil edecek bir ilham kaynağı haline gelmiştir.

AK Parti'nin geliştirmeye çalıştığı muhafazakâr demokrat siyasi kimlik dünya genelindeki muhafazakârlık pratikleriyle örtüşen özelliklere sahip olmakla birlikte, Türkiye'nin sosyo-kültürel özellikleriyle şekillenen bir muhtevaya ve yerel dinamiklerle şekillenen bir siyaset tarzına sahiptir.

Büyük oranla Müslümanların yaşadığı bir ülkede demokrasi tecrübesinin gelişmesinde ve bölgesinde örneklik oluşturmada muhafazakâr demokrat anlayışın ciddi katkısı bulunmaktadır.

Muhafazakârlığın her türlü otoriterleşmeye karşı sınırlı iktidarı savunan, değişimi doğal süreç içinde toplumsal dinamiklere bırakan, özgürlüğün soyut değil somut şekliyle anlam taşıyacağını vurgulayan, aile, gönüllü kuruluşlar, vakıflar gibi toplumsal ara koruma mekanizmalarını önemseyen yapısı, demokratik

anlayışla telif edilebilecek bir siyasi öz ortaya koymaktadır. Bu süreçte eleştirel aklın, fikri ve davranış çoğulculuğunun, yanılabilirlik anlayışının geliştirilmesi kadar, temel hak ve özgürlükleri merkeze alan, sivillik ve toleransı gözetilen bir siyasi tasavvurun ön plana çıkarılması, muhafazakârlığı demokratik formatta yeniden tanımlamıştır. AK Parti kendi medeniyet değerlerini esas alarak demokratik bir siyaset tarzını hayata geçirmiş, Türk siyasetine farklı bir siyasi çizgi kazandırmıştır.

Uzlaşma kültürüne dayalı siyaset... Muhafazakâr demokratiğe göre siyaset alanı uzlaşma kültürüne dayanır. Toplumsal alandaki farklılıkların siyasi alanda kendilerini dile getirmeleri ancak siyasi alanın uzlaşma temelinde kurulmasıyla mümkündür. Toplumsal ve kültürel çeşitlilikler demokratik çoğulculuğun üreteceği tolerans ve hoşgörü zemininde siyasete bir renklilik olarak katılmalıdır. Katılımcı demokrasi de kendisini bu farklılıklara temsil imkânı sağlayarak ve siyasi sürece katarak geliştirir.

Sınırlandırılmış ve tanımlanmış bir siyasi iktidardan yana olan muhafazakâr demokratlık, totaliter ve otoriter anlayışları demokratik siyasetin düşmanı olarak görür.

Muhafazakâr demokratlık millet iradesine dayanan siyasi meşruiyet ile insanlığın ortak değerlerine dayalı hukuki meşruiyeti önemser.

Hukuk devletinin gereği, siyasi iktidarı ve tüm kurumları evrensel değerlere dayanan objektif kurallar ve yasalar ile sınırlamaktır. Ayrıca devletin ideolojik bir tercihle kendisini tabulaştırılmış bir alana hapsetmesi, halka ideolojik dayatmada bulunması söz konusu olmamalıdır. Devlet asli fonksiyonlarına çekilmiş, küçük ama dinamik ve etkili bir devlet olmalı; vatandaşını tanımlayan, biçimlendiren, ona tercihler dayatan değil; vatandaşın tanımladığı, denetlediği ve şekillendirdiği bir devlet olarak hizmet etmelidir.

Reform siyaseti... Demokratik siyaset zemini her türlü sorunun aktarıldığı, tüm toplumsal taleplerin yansıtıldığı ve doğru ile yanlışın kendisini test ederek düzeltilecekleri bir zemindir.

Muhafazakâr demokratlık, tepeden inmeçi değişim anlayışına karşı doğal bir süreç şeklinde işleyen tedrici ve aşamalı bir değişim anlayışına dayanır. Toplumsal dönüşüm, en temel ve kalıcı değişim şeklidir. Sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasi hayata sekte vurulması, mevcut birikimin ortadan kalkması ve tarihi gelişimin heba olması açısından olumsuz olduğu gibi, tepeden inmeçi ve dayatmacı yöntemlerle total anlayışların topluma kabul ettirilmeye çalışılması da bugün için etkisini yitiren bir yöntemdir. Bu açıdan muhafazakârlığın geleneksel yapıyı totaliter devrimci müdahalelere karşı koruyan ve tarihi kazanımları geleceğe yansıtmaya çalışan potansiyeli önemlidir.

Muhafazakârlık radikalizmi ve toplum mühendisliğini reddeder. Siyaset çatışma, kamplaşma ve kutuplaşma yerine uzlaşma, bütünleşme ve hoşgörü üzerine kurulmalıdır. Geleneksel yapının bazı değerlerini ve kazanımlarını koruyarak değişimi sağlamak gerekir.

Sistemi normalleştiren siyaset... AK Parti'nin geliştirmeye çalıştığı siyasi kimliğin en önemli özelliği Türk siyasetini normalleştiren bir karakter taşımasıdır. Onlarca yıldır Türk siyasi hayatının din-siyaset, gelenek-modernlik, din-devlet, devlet-toplum-birey gibi kavramların doğurduğu gerilimlerin etkisi altında olduğu söylenebilir. Bu gerilimler siyasi alanı daralttığı gibi birçok soruna da yol açmıştır. AK Parti, bu kavramları sağlıklı bir zeminde yeniden kurgulamaya ve bunları gerilim unsuru olmaktan çıkarmaya çalışmış, sun'i gerilimler ve krizler üreten vesayetçi anlayışları gerileterek sistemi önemli ölçüde normalleştirmiştir.

AK Parti geçen süre zarfında hem kendi varlığını korumuş, hem Türk demokrasisini ayakta tutmayı ve daha ileri noktaya taşımayı başarmıştır. Kurulduktan kısa bir süre sonra iktidara gelen AK Parti'nin girdiği seçimlerden başarıyla çıkarak uzun soluklu bir iktidar partisi haline gelmesi, normalleşmenin sağlandığını göstermektedir.

Gerçekçi siyaset... Türk siyaseti uzunca bir süre muğlak, müphem, ne olduğu tam anlaşılmayan siyasi hareketlere veya içi kısa sürede boşalan siyasi söylemlere sahne olmuştur. Özellikle iktidara gelen partilerin pragmatizm ve popülizmle siyasi kimliklerinden koparak konjonktüre teslim olması ve siyaset felsefesine uymayan söylem ve eylemler içinde olması bu partilerin temsil ve söylem krizine girmesiyle sonuçlanmıştır. Parti programı, hükümet programı ve acil eylem planıyla rotasını net olarak tanımlayan AK Parti'nin bu duruşu şüpheli yaklaşımları önemli ölçüde gidererek toplumsal güveni artırmıştır. AK Parti, parti ve hükümet programlarıyla siyasetini tanımlayarak hem ölçülebilir bir siyasi performans ortaya koymuş, hem siyasete kalite kazandırmış, hem de gizli gündem gibi karalama kampanyalarını boşa çıkarmıştır.

Kucaklayıcı birlik siyaseti... AK Parti farklı siyasi çizgilerden gelen kişilerin belli değerler ve belli ilkeler üzerinde buluşma noktası olarak kendisini konumlandırmaktadır. Hareketinin merkezine tek bir dini anlayışı, mezhebi veya etnik özelliği yerleştirerek "biz ve diğerleri" ayrımı yapan ayrışmacı kimlik siyaseti, hem siyasi alanda kutuplaşmaya sebep olmuş, hem de partilerin marjinal kalmasını sağlamıştır. AK Parti ise bütün toplum kesimlerinin her türlü meselesini siyasetinin konusu yapmış, genel bir demokratikleşme çerçevesinde temel sorunların çözülebilmesi için uğraşmıştır. Daha kucaklayıcı birlik siyaseti izlemesi, AK Parti'yi hem büyütmüş, hem de Türkiye'nin birlik ve bütünlüğünün sigortası haline getirmiştir.

Değişimci siyaset... AK Parti, toplumun değerlerine dayanarak Cumhuriyet tarihinin en büyük değişim-dönüşüm hamlesini başlatmış, Cumhuriyetimizi ileri demokrasi ile taçlandırarak reformlara imza atmıştır.

Muhafazakârlığı değişime karşı olmak değil, totaliter, otokratik ve radikal değişimlere karşı olmak şeklinde algılayan AK Parti, toplumsal dinamiklere dayanan, tedrici değişim anlayışıyla “sessiz devrim” denilen dönüşümleri gerçekleştirmiştir.

İlkeli siyaset... Muhafazakâr demokrat bir parti olarak AK Parti, 10 yıllık iktidarı süresince reel politika ile normatif politikayı bir arada götürmüş, ilkeli ve tutarlı bir siyaset ortaya koymuştur. Siyaset yaptığı değer, ilke ve gelenekler ile gelişen olaylar ve reel politika arasında doğru ilişki kuran AK Parti, hem değer yüklü hem gerçekçi uygulamalar ortaya koymuş, iktidarın eritici ve yozlaştırıcı etkisi karşısında ilkelerini ve duruşunu muhafaza etmiştir.

Yüksek siyaset... AK Parti, başından beri sadece toplumun karşı karşıya kaldığı münferit sorunlara değil, sistem ile ilgili sorunlara da kapsamlı çözümler geliştirmiştir. Çetelerle ve illegal yapılanmalarla başarılı bir mücadele verilmesi, Kıbrıs sorunundan Ermeni meselesine, demokratik açımdan asker-sivil ilişkilerine kadar çok önemli konularda gelişme kaydedilmesi, AK Parti'nin yüksek siyaseti ön planda tuttuğunu göstermektedir. AK Parti hem mikro sorunlara el atmakta, hem makro meselelerle ilgilenmektedir.

Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek siyasi hareket AK Parti, siyasi anlayış ise muhafazakâr demokrat siyaset tasavvuru olmaya devam edecektir.

SİYASET, DEMOKRASİ, ANAYASA VE HAKLAR

İleri Demokrasi

AK Parti olarak ileri demokrasiyi; kişinin vazgeçilmez, devredilmez, dokunulmaz temel hak ve hürriyetlerinin eksiksiz yaşanabildiği ve bunların her türlü otorite karşısında korunduğu, devlet tarafından kesin bir biçimde garanti altına alındığı; vatandaş iradesinin devletin bütün kurumları üzerinde belirleyici etkiye sahip olduğu; sadece düzenli aralıklarla yapılan seçimlerle değil, kamu hayatının her alanında vatandaşların kararlarıyla ve denetimleriyle yönetime katılabildikleri kurumsallaşmış, özgürlükçü demokrasi olarak tanımlıyoruz.

AK Parti demokrasiyi, halkın geniş boyutlu katılımı ile sürekli geliştirilmesi gereken bir süreç olarak görmektedir. Hoşgörü, diyalog ve müzakere rejimi olan demokrasi, hukuk kurallarının ve yönetim ilkelerinin vatandaşların rızasıyla ve iradesiyle şekillendiği yönetim biçimidir. Halkın iradesinin özgür ve adil seçimlerle tezahür ettiği, bu irade çerçevesinde seçimle oluşan organ ve kurumların nihai karar ve icra yetkisini kullandığı demokratik rejimlerde tüm farklılıklar ve azınlıktaki görüşler koruma altındadır.

Çoğunluğun azınlığa, azınlığın çoğunluğa tahakküm etmediği; çoğulcu bir anlayışla karar süreçlerinin işletildiği, her türlü işlem ve eylemin evrensel hukuk normlarına dayalı objektif kriterlerle denetlendiği demokratik yönetimlerde sivil toplum kuruluşları, medya, kanaat önderleri, meslek kuruluşları gibi kesimler ve örgütler aktif rol oynarlar.

AK Parti 2001’den itibaren Cumhuriyet tarihinin en büyük demokratikleşme hareketini başlatmış, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlemesi ve ideal anlamıyla uygulanabilmesi için farklı toplum kesimlerine öncülük ederek büyük bir mücadele ortaya koymuştur. AK Parti, vesayetçi anlayışı kırarak millet iradesinin kurum ve kuruluşlara yansımaları mümkün kılmıştır. Örgütlü ve açık bir toplum oluşması için büyük reformlar yapmıştır.

Güdümlü ve noksan bir demokrasiyi Türkiye’ye yakıştırmayan AK Parti, ileri demokrasiye sahip ülkelerdeki gelişmiş standartları yakalamak için bugüne kadar olan gayretini bundan sonra da sürdürecektir.

İleri demokratik normları ve işleyiş biçimlerini hayatın her alanında geçerli kılma çabası içinde olan AK Parti, kurumsallaşan ve yaşam kültürüne dönüşen bir demokrasi örneği oluşturmaya çalışmaktadır.

Siyaset Kurumuna Bakışımız

AK Parti, Türkiye’deki siyaset sisteminin tümünden gözden geçirilmesi gerektiğine inanmış ve siyaset kurumunu problemlerin çözüm mekanizması haline getirmiştir. Çözüm odaklı siyaset anlayışı siyaset alanını genişletmiş, siyaset kurumunun etkisini, güvenilirliğini ve gücünü artırmıştır.

Millet iradesinin yönetime yansımaları “siyasallaşma” şeklinde yaftalayarak devre dışı bırakmaya, belli odakların ve bürokratik oligarşinin iradesiyle şekillenen bir yönetim biçimi oluşturmaya çalışan anlayış, AK Parti’nin kararlı mücadelesiyle etkinliğini kaybetmiş; siyasetin gelişimi, halkın iradesini güçlendirecek demokratik yönetimin gelişimi olarak algılanmaya başlamıştır.

AK Parti’nin siyaset anlayışına göre, milletin iradesi esastır ve millet iradesini gölgede bırakacak hiçbir uygulamaya müsamaha gösterilemez.

AK Parti, 2002 yılından itibaren programında belirtilen bu görüşlerini hayata geçirmek amacıyla önemli yasal reformlar yaparak; ülkemizde hukukun üstünlüğü, demokrasi ve insan haklarının gelişmesi, en ileri standartlara kavuşturulması ve bu meyanda siyasi özgürlük alanlarının genişletilmesi yönünde büyük ve önemli adımlar atmıştır.

Bu çerçevede 30 olan milletvekili seçilme yaşı 25'e indirilmiştir. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi kabul edilmiştir.

Katılımcı demokrasi anlayışımızın gereği olarak "referandum" müessesesine işlerlik kazandırılmış; milli irade sadece seçimden seçime değil, önemli konularda her zaman başvurulacak bir merci haline getirilmiştir.

Milli iradenin sağlıklı tecelli etmesi için seçim propagandası ve seçim yasakları konusunda uygulanacak hükümler ile seçim güvenliği ve oyların sayım ve dökümüne dair usul ve esaslar şeffaflık ilkesi gözetilerek yeniden düzenlenmiştir. Oy verme işlemlerinde kullanılacak araç ve gereçler (oy sandıkları, kapalı oy verme kabinleri) çağdaş standartlara uygun hale getirilmiş, milletvekili seçimlerinde renkli oy pusulasına geçilmiştir. Siyasi partiler ve adaylara yerel dil ve lehçelerde propaganda imkânı getirilmiştir.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizde yapılan genel seçimlere ve halk oylamalarına katılım oranlarını artırmak amacıyla, uygulamadaki teknik ve idari yetersizlikler giderilmiş, vatandaşlarımızın buldukları ülkelerde oy kullanması imkânı getirilmiştir.

AK Parti iktidarında saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadele alanında da köklü adımlar atılmıştır. AK Parti, iktidara geldiği günden itibaren yolsuzluğa karşı kapsamlı ve tavizsiz bir mücadele başlatmış, bunun meyvelerini de kısa sürede almıştır. Bu çerçevede ulusal düzeyde Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Dernekler ve Vakıflar Kanunları, Kamu İhale Kanunu gibi kanunlarda değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca vatandaşın kamu yönetimiyle doğrudan ilişki kurmasına imkân sağlayan BİMER oluşturulmuş ve Kayıtdışı Ekonomi ile Mücadele Stratejisi hayata geçirilmiştir.

AK Parti, yolsuzlukla mücadele alanında çok taraflı anlaşmalara da imza atmıştır.

Bu tedbirler sayesinde Türkiye, yolsuzlukla mücadelede çok önemli bir mesafe almıştır. Bunun siyasete, ekonomiye ve topluma olumlu yansımaları olmuştur. AK Parti'nin yolsuzlukla mücadele konusundaki kararlı tutumu güçlenerek devam edecektir.

Siyasi Partiler

Siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Fakat ülkemizde Anayasa ve yasalar; partilerin tüzükleri, teşkilatlanmaları, programları ve faaliyetleri alanında bir dizi yasaklar ve sınırlayıcı kurallar içermektedir.

Adeta siyasi partiler birer kamu kurumu, partilerin tüzük ve programları birer kamu yönetmeliği, faaliyetleri ise bir devlet faaliyeti biçiminde tanımlanmıştır. Tek tipçi anlayış siyaset alanına da hâkim kılınmıştır. Bu, siyasi partilerin bir halk kurumu, sivil toplum örgütü olma özelliğini ortadan kaldıran bir yaklaşımdır. Ayrıca, siyasetçilerin milletimizin sorumluluğunu layıkıyla taşıyamayacağına inanan, bu nedenle siyasete ve siyasetçiye güvenmeyen, siyaseti ve siyasetçiyi itibarsızlaştırmak isteyen vesayetçi anlayışın bir ürünüdür.

AK Parti kurulduğu günden itibaren bu vesayetçi anlayış ile mücadele etmiştir. Sandıkta tezahür eden milli iradeye sahip çıkmayı siyasi namus kabul etmiştir. Demokrasiyi ve milletin iradesini yüceltmiş, milletin iradesi üzerindeki gölgeleri ortadan kaldırmak için Anayasa ve yasalarda önemli reformlar gerçekleştirmiştir. Sivil siyasetin alanını genişletmiş, siyasete ve siyasetçiye yeniden itibar kazandırmıştır.

Gerçek bir hukuk devletinde anayasa ve yasalar, insanların parti kurma, kurdukları partinin tüzüğünü ve programını kendi görüşlerine göre hazırlama ve dilediği siyasi faaliyetleri yapabilmesini teminat altına almalıdır.

AK Parti, siyasi partilerin kurulmasını kolaylaştırmıştır. Önceden milletvekili seçilme yeterliliğine sahip kimseler parti kurma hakkına sahip iken, yapılan değişiklikle siyasi partilere üye olma yeterliliğine sahip vatandaşların parti kurması imkânı getirilmiştir.

Siyasi parti kurma, partilerin tüzük ve programlarının hazırlanması, partilerin teşkilatlanması, parti içi demokrasinin güçlendirilmesi hususlarındaki yasaklayıcı, kısıtlayıcı, emredici ve tektipleştirici Anayasa ve yasa hükümlerini değiştirerek, siyasetin alanını daha da genişletip özgürleştireceğiz.

Bundan sonraki süreçte siyasi partileri tek tip teşkilatlanmaya iten yasal düzenleme mantığından vazgeçilecektir. Bunun yerine siyasi partilerin serbest bir biçimde kurulması, örgütlenmesi ve propaganda yapması haklarını güvence altına alan bir düzenleme yapılacaktır. Partilerin özgür ve demokratik bir biçimde teşkilatlanmalarına zemin hazırlayan ve başkaca hiçbir hükme yer vermeyen demokratik ve sivil bir yasal düzenlemenin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca Türkiye'yi uluslararası alanda zor durumda bırakan ve ülke içinde siyaset yapma özgürlüğünü daraltan parti yasaklama ve kapatma konusunda ileri demokrasi kriterlerine uygun düzenlemeler yapılacaktır. Partilerin tabelaları veya tüzel kişilikleri suç işleyemez ve insanları suç işlemeye teşvik edemez. Suç işlemek ve teşvik etmek sadece parti üyeleri, parti delegeleri veya parti yöneticileri tarafından yapılabilir. Suç da, ceza da şahsidir. Bir parti üyesi veya yetkilisinin işlediği suçtan dolayı partinin cezalandırılması suç ve cezanın şahsiliği ilkesine de aykırıdır. Parti üyelerinin suçları varsa bu suçların cezası Ceza Kanunu'nda vardır.

Bu nedenle siyasi partilerin cezalandırılması sürecinde referans alınan başta milletvekilleri olmak üzere, parti üyeleri tarafından işlenen suçlar nedeniyle kapatma ya da benzeri yaptırımlar uygulanmasının önüne geçilecek, suç teşkil eden eylemler nedeniyle siyasi partiler değil, suçu işleyen kişilerin cezalandırılması gerektiği yaklaşımı hayata geçirilecektir.

Siyasi alanın önemli sorunlarından biri de kanunda yer alan ve siyasi partilere kimlerin üye olabileceğine ilişkin hükümlerdir. Demokratik bir ülkede vatandaşların sorunlarını siyasi yollarla çözme çabası içinde olmalarından daha doğal bir durum olamaz. Vatandaşları siyasi alanın dışında tutmak, doğrudan onları hukuk devleti sınırları içinde çözüm üretme sürecinin dışına itmek anlamına gelir. Bu nedenle siyasete katılma ve siyaset yapma hakkına getirilen yasaklar ortadan kaldırılacaktır.

Yargı, güvenlik bürokrasisi ve hükümlüler dışında, bütün vatandaşların hiçbir ayırım yapmadan siyasi partilere üye ve yönetici olabilmelerinin önü açılacaktır.

Anayasa'da ve Siyasi Partiler Kanunu'nda sayılan çok sayıda yasak bulunmaktadır. Bu yasakların birçoğunun uygulanması mümkün olmamakta, diğer bir bölümü ise önemli konularda siyaset kurumunu adeta susturmaya dönük bir anlayışın tezahürü şeklinde ortaya çıkmaktadır. Getirilmiş bu yasaklar, siyasetin alanını daraltmaktadır. Demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşmayan bu yasaklar ve sınırlamalar kaldırılacaktır.

Seçimler

Yeni dönemdeki hedeflerimizden birisi seçim sistemi ve seçimlere ilişkin sorun teşkil eden yasal düzenlemelerin ortadan kaldırılması, seçme ve seçilme hakkına ilişkin yasakların kaldırılması ve özellikle temsilde adaletin güçlendirilmesi olacaktır. Bunun için başta Anayasa, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçim Kanunu olmak üzere tüm yasalarda gerekli değişiklikleri yapacağız.

Seçme ve seçilme hakkının önündeki bütün antidemokratik engelleri ve kısıtlamaları kaldıracağız.

Demokratik temsilin azami düzeyde sağlanması, demokratik standartların yükseltilmesi, millet ile milletvekillerinin daha da yakınlaşması ve milletin seçtiklerini yakından tanıma ve iletişim kurmasının kolaylaştırılması için gereken yasal düzenlemeler yapılacaktır.

Seçimlerin yönetim ve denetiminden sorumlu Yüksek Seçim Kurulu'nun kendisinden beklenen işlevleri en uygun biçimde yerine getirebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Yüksek Seçim Kurulu'nun yapısını ve çalışmalarını demokratikleştirmek, şeffaflaştırmak, verimlileştirmek için kurulun oluşumunda yargı mensuplarıyla birlikte TBMM'de temsil edilen siyasi partiler tarafından önerilen üyelerin de bulunduğu daimi bir yapı tesis edilecektir.

Siyasi Sistem

Yaklaşık 200 yıldır hükümet sistemleri üzerindeki arayış ve tartışmalar devam etmektedir.

Türk siyasi sistemi belli aralıklarla güçlü ve istikrarlı iktidarlara tanık olsa da genel olarak siyasi tarihimiz istikrarsızlıkların, çok parçalı, zayıf ve verimsiz iktidarların sebep olduğu kayıp dönemlerin tarihidir.

Türkiye, siyasi istikrarın ve güçlü iktidarların olduğu dönemlerde her alanda büyümüş ve gelişmiştir. Menderesli yıllar, Özalp yılları ve AK Partili yıllar bunun en somut örnekleridir. Siyasi istikrarın ve güçlü iktidarların olmadığı dönemlerde ise siyasi, ekonomik ve sosyal krizlere girilmiş, elde edilen kazanımların önemli bir kısmı da kaybedilmiştir.

Parçalı, zayıf, hızlı karar alma refleksi olmayan ve siyasi irade gösteremeyen hükümetler her türlü antidemokratik müdahaleye açık olmuşlar, vesayetçi anlayışların gölgesinde kalmışlardır. Siyasi, ekonomik ve sosyal krizlerin böyle dönemlerde tırmanması bir tesadüf değildir. Böyle dönemler içeride ve dışarıda ülkemize büyük bedeller ödetmiştir.

Siyasi geçmişimizden edindiğimiz tecrübelerden yola çıkarak; siyasi istikrar üretecek yeni bir hükümet sistemi arayışı ve tartışmaları uzun yıllardır ülkemizde devam etmektedir. AK Parti de kurulduğu günden bu yana bu tartışmaların hem önünü açmış, hem de bu tartışmalara önemli katkılar sağlamıştır.

Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşabilmesi için adalet, güven ve istikrar üreten güçlü iktidarlara ihtiyacı vardır. Türkiye'nin bugün karşı karşıya olduğu sorunları çözebilmesi ve risklerle baş edebilmesi, bölgesel ve küresel iddialarını gerçekleştirebilmesi, etkin ve güçlü iktidar yapılarını gerektirmektedir.

Cumhurbaşkanını halkın seçmesini öngören referandum kararından sonra Türkiye'de siyasi sistem değişikliği bir zorunluluk halini almıştır. Geleceğin Türkiye'si'ni şekillendirecek yönetim modelinin ve sisteminin ne olduğu konusu ivedilikle değerlendirilmek durumundadır. Partili Cumhurbaşkanı, yarı-başkanlık veya başkanlık sistemleri bu çerçevede tartışılmalıdır.

Bu tartışmaların hedefi güçlü iktidarı, istikrarlı yönetimi dönemsellikten kurtarıp kurumsallaştırmak olmalıdır.

Türkiye'nin yönetimde istikrarı kaybedip, güçsüz, zayıf ve her tür müdahaleye açık iktidarlara mahkum olmaması için; halkın iradesinin yönetime daha etkin yansıdığı; yasama ve yürütme kuvvetlerinin tam ayrı ve bağımsız olduğu; yürütmenin yasama tarafından etkin denetlenebildiği; istikrarlı, etkin, güçlü ve tek başlı bir yürütmenin olduğu; krizlerin ve her tür sorunun çözümü için daha cesur ve hızlı kararlar alınabildiği; halka hesap verme ve halkın hesap sorması bakımından açıklık ve şeffaflığın bulunduğu bir sisteme geçilmesi zaruridir.

AK Parti, Türkiye'nin siyasi sisteminde yapısal bir sorun olduğunu düşünmekte, buna yapısal bir çözüm bulmak gerekliliğine inanmaktadır. Onun için başkanlık, yarı-başkanlık veya partili cumhurbaşkanlığı tercihlerinden birinin seçilip uygulanması şarttır.

Yeni Anayasa

AK Parti kurulduğu günden bu yana ileri demokrasi anlayışını yansıtan, mümkün olan en geniş mutabakatla ve demokratik yöntemle hazırlanan, toplumun bütün kesimlerinin sahipleneceği yeni bir anayasa yapma azim ve kararlılığındadır. Dışlayıcı değil kapsayıcı, ötekileştirici değil kucaklayıcı, ayrıştırıcı değil bütünleştirici, yasakçı değil özgürleştirici, aynılaştıran değil çeşitlilikte birliği savunan, çoğulcu ve özgürlükçü bir anayasa hazırlama hedefini ilk günden itibaren savunan AK Parti bunun mücadelesini vermektedir.

Temel hak ve hürriyetler, demokrasi, hukuk devleti, düşünce ve inanç özgürlüğü gibi kavramlar, 1982 Anayasası'nda evrensel anlamlarıyla yer almamaktadır. Anayasa'da dar anlamlarıyla, çok sınırlı ve kendine özgü şekilde yer almaktadır. 1982 Anayasası 17 kez değişmiş ve yarıdan fazla hükmü değiştirilmiş olmasına rağmen, başlangıç bölümünde yer alan "anayasanın özüne ve ruhuna saygı ve mutlak sadakatle anlaşılıp yorumlanması gerektiği" anlayışı sebebiyle yapılan değişiklikler de ideolojik okumaya tabi tutulup anlamsızlaştırılmaya çalışılmıştır. 27 Mayısla başlayan anayasacılık anlayışının getirdiği "anayasanın ruhu ve özü" olgusu, değişiklik çabalarına karşı bir vesayet ve koruma kalkanı oluşturmuştur.

Türkiye'de yeni bir anayasa zaruretini ortaya koyan ve milletin bunu görmesini sağlayan AK Parti'dir. 2002'den bugünlere yaşanan siyasi ve hukuki sorunlar yavaş yavaş anayasa meselesinin kavranmasına, bütün sorunların bir şekilde anayasayla ve onun ruhuyla ilişkili olduğunun görülmesine imkân vermiştir. Nitekim partimiz 2007 yılında yeni anayasanın gerekliliğini gündeme getirmiş ve çalışmalar yapmıştır.

AK Parti, 12 Eylül 2010 referandumu öncesinde tek başına gayret göstermiş, anayasa değişikliğini tek başına yapmış, milletin önüne tek başına çıkmıştır. Diğer bütün partiler, yeni anayasa bir yana esaslı bir anayasa değişikliğine bile inanmamış, katkı sunmamıştır. 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce oy hesaplarıyla bütün partiler yeni anayasa projeleriyle milletin önüne çıkmıştır. Geç de olsa herkesin yeni anayasa zaruretinin idrak etmesi önemli bir gelişmedir. Bu gelişmenin neticesinde 12 Haziran seçimleri sonrası oluşan parlamentoda yeni anayasa hazırlığı süreci başlamıştır.

AK Parti yeni anayasa hazırlanma sürecinde de öncülük etmiş, yapıcı ve yol açıcı olmuştur. Anayasa değişiklikleri için TBMM Anayasa Komisyonu yerine yeni bir komisyon önermiştir. Zira TBMM Anayasa Komisyonu'nda siyasi partiler milletvekili sayıları oranlarıyla temsil edildiğinden ve çoğunluk AK Parti'de bulunduğundan, diğer partilerin gerçek bir katılım sağlayamayacağı düşünülmüş, bütün partilerin gönüllü katılacağı ve gerçek katkı sunabileceği her partiden 3 temsilcinin bulunduğu bir Uzlaşma Komisyonu AK Parti tarafından önerilmiştir. Yani yeni anayasa fikrinin olduğu kadar yeni anayasa yapım sürecinin de mimarı AK Parti'dir.

Türkiye yeni anayasa sürecini tamamlamak zorundadır. Yeni anayasa bir tarihi zarurettir; hiç kimse, hiçbir siyasi parti bu zarurettin ve tarihi sorumluluktan kaçamaz. Dünya değişmiş, Türkiye değişmiş, millet iradesine ve hâkimiyet hakkına sahip çıkmanın idrakine bütünüyle varmış, darbelerin getirdiği vesayetçi anayasa anlayışının dayandığı siyaset tarzı iflas etmiştir. Mevcut anayasanın dayandığı zihniyet dünyası tasfiye olmuştur. Bu bakımdan yeni anayasa er veya geç, ama mutlaka yapılmak durumundadır.

AK Parti'nin yeni anayasa ile ilgili açık ilkeleri vardır. Anayasalar iki bölümden oluşmaktadır. İlki temel hak ve hürriyetler, ikincisi ise devletin yapısı ve işleyişi. Birinci bölümle ilgili ilkemiz şudur: "Temel hak ve hürriyetler anayasanın veya devletin bir lütfu değildir; anayasa ötesi bir meşruiyet zeminine dayanır; doğuştan, insan olmak hasebiyle herkes bunlara sahiptir." İkinci bölüm için ise ilkemiz şöyledir: "Egemenlik yetkisi kullanan her kişi veya kurum doğrudan veya dolaylı olarak millet iradesine dayanmak zorundadır; gücünü millettten almayan hiçbir kişi veya kurum egemenlik/iktidar yetkisi kullanamaz."

Mevcut anayasanın sahip olduğu anlayış "devletin milleti" anlayışıdır. Yeni anayasa bu anlayışı tersine çevirmek zorundadır. Devletin milleti olmaz, milletin devleti olur. Yeni anayasa süreci, devletin milleti anlayışından, milletin devleti anlayışına geçiş sürecidir.

Türkiye'nin yeni, demokratik, sivil, özgürlükçü bir anayasaya sahip olması için, AK Parti milletle beraber azimle, kararlılık ve iradeyle mücadele edecektir. Bundan sonraki süreçte başkalarının duruşu, tavrı ne olursa olsun bu hedefimizden geri adım atmayacağız. Çünkü Türkiye'nin ekonomik ve sosyal potansiyeli ve dünyada ulaşmasını hedeflediğimiz konumu yeni bir anayasayı gerekli kılmaktadır.

Uzlaşma komisyonunda samimiyetle ve kararlılıkla gayret gösteren AK Parti, bu süreç tamamlanıncaya kadar anayasa yapma iradesini koruyacak ve uzlaşma arayışlarını her zeminde sürdürecektir.

Hukuk ve Adalet

Ak Parti'nin adalet vizyonu, güven veren adalettir. Bunun için Ak Parti adalet ile ilgili sorunların tümünü masaya yatırarak analiz etmiş ve gerekli adımları kararlılıkla atmaya başlamıştır.

Ak Parti iktidarında Türkiye, hukukun hâkim olduğu, her vatandaşın hakkını arayabildiği bir ülke haline gelmiştir. Türkiye artık bir kanun devleti değil, gerçek bir hukuk devleti olma yolundadır.

Bu hedefe yönelik olarak yapısal değişiklikler ve mevzuat, insan kaynakları ve mahkemeler teşkilatı, fiziki ve teknolojik altyapı ve ceza infaz sisteminde değişimler gerçekleştiren Ak Parti iktidarı, Yargı Reformu Stratejisi'nin yüzde 70'ini hayata geçirmeyi başarmıştır.

Ak Parti söz verdiği gibi, dünyanın en önemli mevzuat reformlarından birisini gerçekleştirerek 12 Eylül darbe Anayasası'nda önemli değişiklikler yapmıştır. 2002 yılından bu yana birçok Anayasa değişikliği yaparak ülkemizin demokratik standartlarını yükselten Ak Parti, geçen yüzyıldan kalan ve güncelliğini kaybeden, toplumun gerisinde kalan temel kanunlarımızın büyük kısmını yenilemiştir. Ceza adaleti sistemimizin yapı taşlarını oluşturan Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Kanunu, Ceza İnfaz Kanunu, Çocuk Kanunu, Kabahatler Kanunu; diğer taraftan Türk Ticaret Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Tebligat Kanunu bunlardan başlıcalarıdır.

İktidarımız süresince askeri yargı alanı, hukuk devleti sınırları içine çekilmiştir. Nihai hedefimiz uluslararası kıstaslara göre yargı birliğinin sağlanmasıdır.

2011 ve 2012 yıllarında yargılamaların hızlandırılması ve etkinleştirilmesi için tüm mevzuat gözden geçirilmiş ve 3 değişiklik paketinin kanunlaşması sağlanmıştır. 2023 perspektifinde yargılamaların hızlandırılması ve etkinleştirilmesi amacıyla yeni düzenlenen temel kanunların uygulaması değerlendirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.

Yargılamanın hızlandırılması ve demokratikleşmesi için bugüne dek 3 paket çıkararak AK Parti iktidarı, 4. yargı paketini de TBMM'ye sunacaktır.

Dini veya etnik nefreti uyandıran, tahrik, tahkir ve tezyif içeren tutumlara ve eylemlere karşı etkili bir cevap, yerinde bir karşılık olarak "nefret suçu" tanımını geliştiriyor ve ceza hukukumuzda bu suçu güçlü bir yaptırıma bağlamanın hazırlıklarını sürdürüyoruz.

Bir diğer önemli nokta, temel hak ve hürriyetlerin en geniş hukuki korumaya medar olmasını sağlayacak adımların atılmasıdır.

Türkiye yıllarca, özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen ihlal kararlarının yükünü taşımak zorunda kalmıştı. Milletimiz bu tabloya ne layıktı, ne de razıydı. Ülkemizin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önündeki olumsuz görünümünü değiştirmek için çok önemli adımlar attık. İhlalleri önleyici yapısal reformlar, mevzuat değişiklikleri yanında, uygulamayı izleyecek, değerlendirecek ve ülke savunmasını üstlenecek çok önemli bir birimi, İnsan Hakları Daire Başkanlığı'nı, Adalet Bakanlığımız çatısı altında kurduk.

Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üzere pek çok uluslararası kuruluşa, misyon üstlenen hâkim ve savcılar gönderdik.

Yargı kararları ve uygulamalarında AİHM içtihatlarına uygunluğun, hâkim ve savcılarının terfilerinde bir kriter olarak belirlenmesi, evrensel hukuk ilkelerine uyma anlamında önemli bir adım olmuştur.

Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru imkânı tanıdık. Anayasa Mahkemesi'ni Türkiye İnsan Hakları Mahkemesi'ne dönüştürerek vatandaşımızın hak arama mücadelesinde çok önemli ve yeni bir kapı açtık.

Büyük devlet olmanın gereği olarak, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın her türlü hukuki sorununa ilk elden çözüm üretmek için adalet müşavirliği uygulamasını başlattık. 3 Eylül'den itibaren adli müşavirlerimiz vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadıkları yurt dışı merkezlerde göreve başlamıştır.

Yargının insan kaynakları önceki dönemlerle kıyaslanmayacak ölçüde güçlendirilmiştir. Yargıtay ve Danıştay'a yeni daireler kurulmuş, üye sayıları artırılarak davaların daha hızlı sonuçlanması sağlanmış, hâkim ve savcı sayısı yüzde 29 oranında artırılmıştır.

İstinaf mahkemeleri hayata geçirilerek, Yargıtay ve Danıştay'ın asli fonksiyonları olan "içtihat mahkemeleri" haline getirilmesi sağlanacaktır.

2002 yılına oranla mahkeme sayısı yüzde 30'dan fazla artırılmıştır. İhtisas mahkemelerinin sayısı ise yüzde 100'den fazla artırılmıştır. İhtisas mahkemelerinin sayı ve çeşitliliği daha da artırılabilecektir.

Yargının teknik ve fiziki alt yapısında da önemli değişimler gerçekleştirilmiştir. Bilişim teknolojilerinin kullanılmasında son 10 yılda reform niteliğinde gelişmeler yaşanmıştır. Adalete erişimin kolaylaştırılması, şeffaflık ve etkinlik açısından Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemi Projesi tamamlanacaktır. Böylece vatandaşlarımız buldukları yerden uzak mesafelerdeki adliyelere gitmeksizin adalete kolaylıkla erişebileceklerdir.

Uluslararası standartları karşılamayan 210 cezaevini kapattık. 2017 yılına kadar 194 cezaevini daha kapatacağız.

Ceza infaz sistemimizde hafif suçlarda modern ıslah yöntemleri uygulanacaktır. Elektronik kelepçe uygulaması bunlardan birisidir. Denetimli serbestlik sistemi daha etkin hale getirilecektir.

Ceza infaz kurumları, kişileri topluma yeniden kazandırmanın araçları olarak konumlandırılacaktır. Bu kapsamda, devrim niteliğinde bir adım atıyoruz. Dünyanın birçok ülkesinde uygulanan bir düzenlemeyi, ülkemizde ilk kez hayata geçiriyoruz. Tutuklu ve hükümlüleri aileleriyle buluşturuyoruz. Cezaevinde bulunan vatandaşlarımızın aile bütünlüklerini koruyabilmeleri ve aile ilişkilerini sürdürebilmeleri amacıyla, yasasında belirtilecek şartlarla, evli olanların eşleri ve çocuklarıyla bir araya gelmelerine imkân sağlayacağız. Bunun için gerekli olan yasal ve fiziki alt yapı çalışmalarına başladık. Meclis açıldıktan sonra tasarıyı sevk edeceğiz.

Temel Hak ve Özgürlükler

İnsan odaklı yönetim ve siyaset anlayışının özü, temel hak ve özgürlükleri her alanda ve evrensel ölçülerde geliştirmektir. Siyasetin ahlaki amacını meşruiyet, hakkaniyet ve adalet olarak benimseyen AK Parti, hayatın, toplumun ve devletin idame ettirilebilmesinin yolunun adaletin tüm alanlarda tesis edilmesinden geçtiğine inanmaktadır. Bu işe, öncelikle hak ve hakkaniyet kavramlarının hayata hâkim kılınmasıyla mümkündür. Devlet-vatandaş ilişkisinin sağlıklı şekilde kurulabilmesi de ancak insanın doğuştan sahip olduğu temel hakların koşulsuz kabul edilerek geliştirilebilmesiyle mümkündür.

AK Parti'nin varlık sebebi adaleti ve hakkaniyeti en üst düzeyde geçerli hale getirebilmektir. Hak ve özgürlükleri ideal anlamda geliştirmek geçmişten gelen ve bugünkü sorunların çözümünde temel bir ilkedir. Geleceğin Türkiye'si'nin bölgesine örnek gösterilecek bir gelişmişlik düzeyine ulaşabilmesinde de hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi büyük rol oynayacaktır.

AK Parti, kuruluşundan itibaren olduğu gibi bu bilinçle hak ve özgürlükleri önceleyen bir siyaset tasavvuruyla 2023'e hazırlanmaktadır.

Medeniyet değerlerimizden süzülüp gelen hak ve hürriyet kavramlarını geliştirmekle, devlet-toplum, devlet-birey, aile-birey arasındaki ilişkiler olduğu gibi farklı toplum kesimleri arasındaki ilişkiler de daha güçlü bir hale gelecektir. Tüm farklılıkların özgürce bir arada yaşadığı örnek bir toplum modeli ortaya konacaktır.

Korkuların, kaygıların, önyargıların esiri olmadan, ancak ülkemizin birlik ve bütünlüğüne yönelik hassasiyetleri en üst düzeyde tutarak kardeşliğimizi yüceltmenin, hakkaniyet ve adaleti tesis etmenin en temel gereği olan hak ve özgürlük değerlerini en ileri manada geliştireceğiz.

Her türlü insan hakkı ihlaline karşı sıfır tolerans politikası izlemeye devam edeceğiz. Bir vatandaşımızın hakkının ihlalini, bütün vatandaşlarımızın haklarının ihlali olarak göreceğiz. Bu amaçla, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkı, Türkiye İnsan Hakları Kurumu ve Kamu Denetçiliği mekanizmalarının eksiksiz uygulamaya geçmesini sağlayacağız. Her türlü insan hakkı ihlalinin, ötekileştirme, ayrımcılık ve dışlama uygulamalarının sona ermesi için oluşturulan bu mekanizmalar hakların kurumsal koruma altına alınmasını sağlamaktadır.

Temel hak ve özgürlükler bağlamında laiklik ilkesine bakışımızı da bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Laiklik, devletin tüm dinlere ve inanç gruplarına karşı eşit mesafede durduğu, kimsenin inancından dolayı baskı altında tutulmadığı, hiçbir dini inanışın diğerine hakim kılınmadığı, inanç özgürlüğünün demokrasinin olmazsa olmazlarından kabul edildiği bir ilke olarak anlaşılmalıdır. Bu ilkedен hareketle AK Parti, laikliği toplumdaki tüm inanç ve görüşler karşısında devletin tarafsızlığı olarak görmektedir. AK Parti laikliği, dinsizlik veya din karşıtlığı olarak görmemekte, laikliğin din karşıtı gösterilerek örülenmesine karşı çıkmakta ve laikliği bütün dinlerin ve inançların teminatı olarak görmektedir.

AK Parti, laikliği, din ve vicdan hürriyetinin, her türlü din ve inanç mensuplarının ibadetlerini rahatça icra etmelerinin, dini kanaatlerini açıklayıp bu doğrultuda yaşamalarının ve inançsız insanların da hayatlarını bu doğrultuda tanzim etmelerinin sigortası, bir özgürlük ve barış ilkesi olarak görmektedir.

AK Parti, kutsal dini değerlerin istismar edilerek siyaset malzemesi yapılmasını dinin siyasi, ekonomik veya başka çıkarlara alet edilmesini reddeder.

Farklılıkların bir arada yaşatılmasını hedefleyen demokratik bir ülkede inançlarından dolayı insanları baskı altında tutmak, çoğulculuğu, birlikte yaşama arzusunu, hoşgörü ve diyalogu ortadan kaldıracaktır.

AK Parti, dindar insanları rencide eden tavır ve uygulamaları ve onların, dini yaşayış ve tercihlerinden dolayı farklı muameleye tabi tutulmalarını veya dini kullanarak farklı düşünen ve yaşayan insanlar üzerinde baskı kurulmasını kabul etmez ve bu tür yaklaşımları anti-demokratik, insan hak ve özgürlüklerine aykırı bulur.

Milli Birlik ve Kardeşlik Süreci

AK Parti iktidarının demokratik açılım sürecinde başlattığı Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi büyük bir demokratikleşme hamlesidir. Bu çerçevede, devrim çapında demokrasi ve insan hakları odaklı reformlar gerçekleştirilmiştir. Yapılan bütün düzenlemeler, alınan bütün kararlar ve uygulamalar aslında AK Parti'nin kuruluşundan itibaren ortaya koyduğu insan odaklı ve özgürlükçü politikalarının somut göstergeleridir.

AK Parti iktidarı, baştan itibaren, her türlü ayrımcılığı reddeden kucaklayıcı bir siyaset tasavvuru ortaya koymuş, en belirgin kırmızı çizgiler olarak da etnik, dini ve bölgesel milliyetçiliği belirlemiştir. Farklı kimlikleri Türkiye'nin bütünlüğü içinde,

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı ortak paydasında, her türlü farklılığı zenginlik olarak görerek birlik içinde yaşatma çabası içinde olmuştur. Bütün dini, etnik, sosyo-ekonomik ve kültürel hakların özgürce kullanılabilmesi için her tedbir bu dönemde alınmıştır. Ülkemizde, geçmişte devletin ötekileştirici uygulamalarına maruz kalmış olan din, inanç ve etnik bütün kesimlerin tekrar bu millete, devlete ve topluma aidiyet duygularını güçlendirmek için yeni politikalar ve düzenlemeler hayata geçirilmiştir. AK Parti takip ettiği kucaklayıcı birlik siyaseti ile bütün etnik ve inanç kesimlerinin karşılaştığı sorunların aşılması için Milli Birlik ve Kardeşlik sürecini başlatmış, böylece Türkiye'nin toplumsal dokusunu aşındıran kronik sorunların çözümü için çok boyutlu politikaları yürürlüğe koymuştur.

Uzun yıllara sari olan, Kürt vatandaşlarımızın ve Doğu-Güneydoğu Bölgelerimiz'in sorunlarına yaklaşımda çok köklü bir paradigma değişikliğine gidilmiş; ilgisizlik, geri kalmışlık, ayrımcılıkla mücadele anlamında etkili tedbirler geliştirilmiştir. Öncelikle, meselenin siyasi boyutuna ilişkin olarak; terör sorunu ile vatandaşlarımızın demokratik hak ve talepleri birbirinden ayrılmış, etnik kimliklere dönük red, inkar ve asimilasyon politikalarına son verilmiştir. Korkuların yenilmesi, tabuların ve yasakların aşılması, toplumun ve devletin kendi gerçekleri ile yüzleşmesi, sorunların açıklıkla konuşulup tartışılabilmesi sağlanmıştır. Siyasi ve toplumsal hayatı normalleştiren bu adımlar atılırken; özgürlük için güvenlikten, güvenlik için de özgürlükten vazgeçilmemiştir.

Son 10 yıllık demokratik değişim ve dönüşüm sürecinde temel hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi, hukukun üstünlüğü ilkesinin tavizsiz hayata geçirilmesi, demokratikleşme, sivil toplumun güçlendirilmesi ve topyekün normalleşmenin sağlanması amacıyla büyük ve ileri adımlar atılmıştır. Bu kapsamda; OHAL uygulamasına son verilmiş, DGM'ler ve son olarak da özel yetkili mahkemeler kaldırılmış,

“işkenceye sıfır tolerans” politikası etkili şekilde uygulanmıştır, faili meçhul cinayetler ülke gündeminden çıkarılmıştır. MGK Genel Sekreterliği sivilleştirilmiş, YAŞ kararlarına yargı yolu açılmış, devlet memurlarının idari yargıya başvurma hakları genişletilmiş, EMASYA kaldırılmış, şeffaf bir yönetim için Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çıkarılmış, siyasi partilerin kapatılması zorlaştırılmış, dernek kurma ve vakıfların mülk edinmeleri gibi düzenlemelerle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne uygun olarak siyasal ve sosyal alandaki örgütlenme özgürlüğünün sınırları genişletilmiştir.

Özellikle vurgulamak gerekir ki; bütün vatandaşlarımızın hak ve hukukunu en iyi şekilde korumak için Anayasa Mahkemesi’ne bireysel başvuru hakkı getirilmiş, yani Anayasa Mahkemesi insan hakları mahkemesi haline getirilmiştir. Buna paralel olarak, ülkemizde ilk defa Kamu Denetçiliği Kurumu ve bağımsız Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuştur.

Özellikle etnik kimlik ve yerel dillerle ilgili vatandaşlarımızın hak ve hukukunun genişletilmesi için ise; bizzat devletin televizyonundan 24 saat anadilde yayın sağlanmış, özel radyo ve televizyonlara anadilde yayın serbestliği getirilmiş, anadilde siyasi propaganda imkanı sağlanmış, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin aileleri ile yakınlarıyla anadilde görüşme yapabilmeleri imkanı sağlanmış, çocuklarına istedikleri ismi verme özgürlüğü sağlanmış, yerleşim yerlerine yerel isimler, eski isimlerinin verilmesi imkanı getirilmiş, Türkçe bilmeyen vatandaşlarımızın kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmış, üniversitelerimizde farklı yerel dillerde bölüm ve enstitü açılması sağlanmış, bütün vatandaşlarımızın kendi anadillerini öğrenmeleri için kursların açılması düzenlemesi yapılmış, daha da ileri bir adım olarak, tercih ederlerse devlet okullarında kendi anadillerinin öğretilmesi mümkün hale gelmiştir. Bir anlamda, bu ülkede haksız şekilde geçmişte vatandaşların anadillerinde konuşmalarının önünde kısıtlamalar varken, bugün devlet “anadili ben öğreteceğim” demiştir.

Paralel şekilde, siyasal ve toplumsal alanlarda bu adımlar atılırken, bölgenin kalkınması için de bir seferberlik geliştirilmiştir. AK Parti iktidarları bölgesel geri kalmışlığı telafi için Cumhuriyet tarihinin en büyük ve kapsamlı kalkınma hamlesini başlatarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine 35 milyar liralık yatırım gerçekleştirmiştir. Sorunun sosyo-ekonomik boyutunun çözümü kapsamında bölgeye çok önemli yatırımlar gerçekleştirilmiştir ve devam edilmektedir. Yatırım teşvik politikalarıyla özel sektörün yatırımları da artmaktadır. Uygulamaya konulan Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi (KDRP), terör mağdurlarının zararlarının ödenmesi uygulaması, GAP, BELDES, KÖYDES, Sosyal Destek Programı(SODES), Bölge Kalkınma Ajansları gibi projelerle bölgenin kalkınmasına yönelik çok önemli adımlar atılmıştır.

Bütün bu politikalarla, farklılıkları ne olursa olsun, milletimizin her bir ferdinin devlete duyduğu güveni artırdık ve demokratik devletin meşruiyetini sağlamlaştırdık.

Partimizin en temel ilke ve hedefleri olarak, daha güçlü bir Türkiye için bu yöndeki çalışmalarımız kesintisiz sürecektir. AK Parti, milletimizin bin yılı aşkın süredir gerçekleştirdiği kardeşlik ve birlikte yaşama iradesini ileri demokrasi standartları içinde daha da ileriye taşımayı hedeflemektedir.

Tekrar ediyoruz, biz insanımızın farklılıklarını zenginlik olarak görüyoruz. Milletimizin ortak tarihinden, kültüründen ve medeniyetinden miras kalan çeşitliliğini ve çoğulculuğunu yaşatmaya ve geliştirmeye kararlıyız. Vatandaşlarımızın birlikte, kardeşlik içinde yaşamaları en önemli hedefimizdir. Bu yönde önümüzdeki süreçte atacağımız yeni adımlar vatandaşlarımızın Türkiye Cumhuriyeti'ne ve büyük milletimize aidiyet duygularını güçlendirecek, tüm renklerin birlikte ve ahenk içinde ilelebet hayatlarını sürdürmesini sağlayacaktır.

Milli Birlik ve Kardeşlik Projemiz'i kararlılık içinde sürdüreceğiz. Daha yapacağımız çok şey var.

Bu amaca yönelik olarak 2023 perspektifinde atacağımız bazı adımlar şöyle sıralanabilir:

- Anadilde savunma konusunu yasal bir düzenleme ile sorun olmaktan çıkaracağız.
- Resmi dilimiz Türkçe'dir. Ancak, vatandaşlarımızın anadillerinde kamu hizmetlerine erişimlerinin sağlanması çalışmalarına hız vereceğiz.
- Vatandaşlarımızın güvenlik güçleri ile ilgili şikayetlerini değerlendirecek bir sivil yapı kurulması için "Bağımsız Kolluk Gözetim Mekanizması Kurulması Hakkındaki Kanun Tasarısı" kanunlaştırılacaktır.
- "Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Komisyonu'nun Kurulması Hakkındaki Kanun Tasarısı" kanunlaştırılacaktır.
- "Kişisel Verilerin Korunması"na yönelik yasal düzenleme tamamlanacaktır.
- Darbelerin dayanağı olarak kullanılan antidemokratik maddeleri mevzuattan temizleyeceğiz.
- Darbelerle anılan belli başlı şahısların isimlerini kamu alanları ve kurumlarından kaldıracacağız.
- Mevzuatımızda etnik ayrımcılık algısı oluşturan birçok hükmü temizledik. Önümüzdeki süreçte bu çaba en mikro düzeyde devam edecektir.

Terörle Mücadele ve İç Güvenlik

Terör, son zamanlarda bütün dünyada etkisini göstermekte ve dünya barışını tehdit etmektedir. Terörle mücadele; iktidar, muhalefet, siyaset, medya ve bütün kurum ve kuruluşların ortak sorumluluğuyla yürütülmesi gereken bir süreçtir.

1990'lı yıllarda terörle mücadele adına insanımızın hak ve özgürlüklerinin neredeyse rafa kaldırıldığı, red, inkâr ve asimilasyon politikalarının hâkim olduğu bir dönemden sonra iktidara gelen AK Parti, hak ve özgürlükleri üstün tutmuş; red, inkâr ve asimilasyon politikalarını sona erdirmiştir. Hukuk ve demokrasi içinde yürütülen terörle mücadele anlayışı, insanımızın günlük yaşamını olumsuz etkilemeyecek, başka mağduriyetler ve sorunlar üretmeyecek şekilde sürdürülmüştür.

Terörle mücadelede antidemokratik ve baskıcı uygulamalara son vererek, devlet içindeki antidemokratik odaklar ile terör örgütünün birbirini güçlendiren ve meşrulaştıran karanlık sarmalına son verilmiştir.

AK Parti iktidarı, terörle mücadelede demokrasi ve güvenlik dengesini titizlikle gözetmektedir. Bir yandan özgürlükler güvence altına alınırken, diğer yandan terörle etkin mücadele edilmektedir.

Güvenlik olgusunu bölgesel bir vizyonla; insani, siyasi, sivil, askeri, ekonomik, kültürel, sosyolojik ve psikolojik yönleri ile bir bütün halinde ele alıyoruz.

Bölge halkının mutluluğunu, refahını, hak ve özgürlüklerini gözeten, Türkiye'nin bütünlüğünü ve üniter devlet yapısını koruyan, bölgeyi tehdit eden terörün önlenmesinde zaaf yaratmayacak bir şekilde toplumun duyarlılıklarına saygılı, etkili ve sorunları kökünden çözmeye yönelik politikalar bugüne kadar olduğu gibi aynı kararlılıkla sürdürülecektir.

Terörle çok boyutlu mücadele yürüten AK Parti iktidarı, sorunun nihai çözümünü sağlayabilmek için bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da tüm meşru imkân, yöntem ve yolları kullanarak kapsamlı bir stratejiyi uygulamaya devam edecektir.

TOPLUM

BÜYÜK MİLLET

BÜYÜK GÜÇ

**HEDEF
2023**

Sosyal Politikalar

Aile: Muhafazakâr demokrat bir parti olarak aileye büyük önem veriyoruz. Sosyal politikalarımızın esası, toplumumuzun gücünü oluşturan ve geleceğimizi şekillendiren ailelerimizin korunması, geliştirilmesi ve desteklenmesidir.

Bizim diğer toplumlardan en büyük fark ve üstünlüklerimizden birisi, sağlam bir aile yapısına sahip olmamızdır. Nitekim tüm zorluklara, sosyal ve bireysel sarsıntılara rağmen toplumumuzu ayakta tutan aile yapımızdır.

AK Parti olarak aile kurumunun temel taşları olan kadınlar, gençler, çocuklar ve yaşlıların yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik politikalar yürüttük.

AK Parti olarak piyasa ekonomisi ve serbest piyasayı savunmakla beraber hiçbir zaman vahşi kapitalizme prim vermedik. Devlet ekonominin esas aktörü değil, düzenleyici ve denetleyicisidir. Özel sektör ağırlıklı ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelirin insanımızın refah düzeyinin yükseltilmesi için kullanılması, fakir-fukaranın ve tüm dezavantajlı kesimlerin gözetilmesi temel politikamız olmuştur.

Bu çerçevede sosyal devlet ilkesini çok önemsedik, önemsiyoruz. Etkin, verimli ve daha hızlı hizmet sunmak amacıyla sosyal yardım ve hizmet alanındaki bütün kurum ve kuruluşlarımız, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde tek çatı altında birleştirilmiştir.

2002 yılından bu yana sosyal harcamalarda 16 kat artış sağlanmıştır. Sosyal harcamaların GSYİH'ya oranı 3 katına çıkmıştır.

2012 yılında eşi vefat eden kadınlara düzenli nakdi yardım vermeye başlanmıştır. 192.109 kadınıımız düzenli nakdi desteğe kavuşmuştur.

Sosyal politikalarımızı insanların onurlarını zedelemeyen hayata geçirmek, üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir husustur. Bu bağlamda talep odaklı hizmet anlayışından arz odaklı hizmet anlayışına geçişin ve haneye ve kişiye özel hizmet sunulmasını sağlamak üzere “Aile Sosyal Destek Programı”nı (ASDEP) başlatıyoruz. Karabük ve Kırıkkale illerinde yürüttüğümüz pilot uygulamayı tamamlamak üzereyiz.

ASDEP, sosyal yardım ve hizmetlere ihtiyacı olan aile ve bireylerin objektif kriterlere göre tespiti, bilgilendirilmesi, sosyal yardım ve hizmetlerden yararlandırılması, diğer kamu hizmetlerinden yararlanmalarının sağlanması ve bu suretle yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve refah seviyelerinin yükseltilmesini amaçlayan ve bu sürecin tüm aşamalarında kendilerine rehberlik edilmesini öngören bir programdır.

“Haneye ve Kişiyi Özel” hizmet anlayışı ile ailenin ihtiyacı olan hizmet sunulacaktır. Özel Aile Danışma Merkezleri’nin açılması ve yaygınlaşmasına ilişkin yasal mevzuat tamamlanmış olup, konu ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

AK Parti, aileyi 2023 yılının Yeni Türkiye’si’nin beden ve ruh sağlığı korunan, ahlâkî ve temel değerleri sağlam bireylerden oluşması için en büyük dinamo olarak kabul etmektedir. Bu doğrultuda toplumun tüm unsurlarının aile kavramına sahip çıkmasına yönelik bir “sosyal farkındalık” iklimi üretilecektir. Bunun bir gereği olarak; evlilik kurumunun güçlendirilmesi, aile bütünlüğünün korunması, aile değerlerimizin canlı tutulması için etkin politikalar geliştirilecektir.

Aile bütünlüğünün korunması, güçlü ve mutlu aileler için “aileye aile içinde destek” verilerek her aileye ulaşabilecek “sosyal hizmet danışmanlığı sistemi” kuracağız.

Refah artırıcı politikaların uygulanmasında aileyi esas alacak ve 2023 yılına kadar yoksulluk sınırının altında tek bir aile kalmamasını sağlayacağız.

Aile kurumunun güçlendirilmesi bağlamında ana-baba okulları ve aile danışma merkezlerini yaygınlaştıracak ve güçlendireceğiz.

Ülkemizdeki tüm ailelere taşıt kullanmadan ulaşabilecekleri mesafede “Sosyal Hizmet ve Rehabilitasyon Merkezleri” açacağız.

Aile bütünlüğünün korunması ve güçlendirilmesi politikaları ile konut, eğitim, sosyal güvenlik ve gelir dağılımı politikaları birbirini tamamlayıcı bir anlayışla uygulanacaktır.

Yurt dışında yaşayan Türk ailelerine yönelik sosyal hizmet politikaları oluşturulacaktır.

Sosyal Hizmet Merkezleri’ni yaygınlaştıracacağız. Sosyal hizmetleri vatandaşlarımıza daha yakın ve daha etkin sunabilmek için il merkezleri ve merkez ilçelerin yanı sıra tüm büyük ilçe ve ilçe gruplarında sosyal hizmet merkezleri açacağız.

Kadınlarımız: Kadınlarımızın iş ve aile hayatlarının uyumlaştırılması sağlanacaktır. Çalışan annelere kreş yardımı yapılarak, çocukların kamu ve özel kreşlerden yararlandırılmaları sağlanacaktır.

Kadın girişimcilere destek amaçlı KOSGEB ile işbirliği içinde yeni İş Geliştirme Merkezleri kuracağız. İş Geliştirme Merkezleri’nden mezun olan yeni girişimci kadınlara maddi destek verilecektir.

Hedefimiz; kadın işgücünü % 40’a, kadın istihdamını ise % 38’e yükseltmektir. Bu konuda 2008 yılında getirilen teşvik hükümleri ile son olarak 6111 sayılı kanunla getirilen genç ve kadın istihdamını teşvik hükümleri son derece etkili olmuştur. Bu teşvikler uygulanmaya devam edilecektir.

Kadına yönelik şiddetin sıfırlanması için kadına karşı şiddetle mücadelede sıfır tolerans ilkesi uyguluyoruz. Bu çerçevede Şiddet Önleme Merkezleri vasıtasıyla önleyici ve koruyucu hizmetleri yaygınlaştırmayı, her ilde ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi) ve Kadın Sığınma Evleri’ni açmayı öngörüyoruz. 2012 yılı sonuna kadar 14 ilde ŞÖNİM açılacaktır.

Çocuklarımız: Çocuklarımız en büyük önceliklerimizdendir. Çocuk hizmetlerinde yapısal dönüşüm sağlanarak, kurum bakımından aile yanına bakıma koğuş sisteminden ev ortamına geçiş sağlanacaktır. 2014 yılı sonu itibarı ile 14.000 çoğumuz için ihtisaslaştırılmış rehabilitasyon sistemine geçilerek, suçun mağduru ya da suça sürüklenen çocukların en süratli şekilde topluma kazandırılmaları sağlanacaktır.

Çocuk hizmetlerinde toplumun tüm kesimlerinin katıldığı ve sorumluluk üstlendiği toplumsal duyarlılığın ve farkındalığın olduğu çocuğa karşı ihmal, şiddet ve istismarın olmadığı bir Türkiye gerçekleştirilecektir.

Çocuk haklarının ulusal bir strateji olarak benimsendiği ve tüm kamu kurum ve kuruluşları ile uygulamaya geçirildiği bir Türkiye hedefi gerçekleştirilecektir.

Çocuklarımızın mükemmel insani değerlere sahip, bilinçli, iyi eğitilmiş, saygılı, inancılı ve kendine güvenen fertler olarak yetiştirilmeleri sağlanacaktır.

Her bir çoğumuzun fırsat eşitliği çerçevesinde eğitim almaları sağlanacaktır. Korunma ve bakım altındaki çocukların en az %50'si özel okullara gönderilecektir.

Koruyucu ve önleyici tedbirler geliştirilerek çocukların korunma ve bakıma muhtaç hale gelmeden karşı karşıya kaldıkları sorunlar çözülerek çocukların aileleri ile birlikte mutlu fertler olarak yetiştirilmeleri sağlanacaktır.

Gençlerimiz: Gençlerimiz bugünün dinamosu, yarının ise güvencesidir. Gençlik, milletlerin sahip olduğu en büyük hazinedir. Ülkemiz, bu hazineye diğer ülkelere kıyasla fazlasıyla sahiptir.

AK Parti, gençlerimizin hem aile içinde, hem yaşadıkları çevrede, hem okullarda ve sosyal mekânlarda iyi yetiştirmeleri, bilinçli birey olmaları, kültür ve spor ile hem iç, hem de dış varlıklarını zenginleştirmek için pek çok işler yaptı.

Üniversiteye giriş sınavlarında uygulanan katsayı adaletsizliğine son verdik.

Yükseköğrenim gençliğinin barınma, beslenme, burs ve kredi imkânlarını önceki dönemlerle kıyaslanmayacak şekilde artırdık. 2003'ten bu yana müracaat eden her üniversite öğrencisine burs veya öğrenim kredisi verdik.

İşsizliğin önlenmesi ve nitelikli eleman yetiştirme için mesleki eğitime yılda 270 milyon TL bütçe ayırdık.

Üniversitelerden terör suçundan hüküm giyenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilen yaklaşık 800 bin kişinin genel af düzenlemesi ile 4 yıllık lisans eğitiminin yanı sıra, ön lisans ve lisansüstü eğitimine devam etme imkânını sağladık. Böylece tarihin en büyük öğrenci affını çıkardık.

Genç girişimcilerin sermaye şirketlerine vergi muafiyeti tanıdık. Şirket kurma masrafları için hibe desteği veriyoruz.

Dünyanın yaşatmakta güçlük çektiği erdem bilincini gençlerimiz sergileyecek. Bölgesinde örnek olan lider Türkiye'yi, örnek gençlerimiz inşa edecek.

Gençlerin, toplumsal karar mekanizmalarına daha etkin katılımının sağlanması için hukuki, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel çalışmalar yapacağız.

Gençlik merkezlerini yaygınlaştıracamız. Bu merkezlerde gençlerin kendi projelerini hayata geçirmelerini teşvik edeceğiz.

Barınma ve yurt sorununun çözümünde TOKİ ile yapılan işbirliğinin yanında özel yurtları destekleyecek ve öğrencilerimize ucuz barınma imkânı sağlayacağız.

2023 yılında Kredi ve Yurtlar Kurumu bünyesindeki yurtlarımızda 600 bin kişilik kapasite hedefliyoruz.

Tüm yurtlarda tek kişilik veya 3 kişilik odalara geçmek için çok mesafe aldık. Bu süreci tamamlayacağız.

Gençlerin kendilerini ilgilendiren konularda hızlı ve doğru bilgilere ulaşabilmeleri için “gençlik bilgilendirme noktaları” kuracağız.

Meslek okullarını ve mesleki eğitim merkezlerini daha da verimli ve etkin hale getireceğiz. Sanayinin ihtiyaç duyduğu işgücü böylece temin edilecek ve istihdamın önündeki mevcut bir takım engeller aşılanacaktır.

Girişimci gençlerimizi desteklemek için, kendi işini kurmak isteyen gençlere özel teşvikler getireceğiz.

Gençlerin kariyer planlamasına yönelik hizmetleri yaygınlaştıracacağız. Üniversiteler ve meslek kuruluşları ile işbirliği içinde gençler için “iş kurma ve geliştirme merkezleri” kuracağız. Üniversiteler, özel sektör ve kamu kurumları arasında işbirliklerini teşvik ederek üniversite öğrencileri için teori ile pratiği bir arada görüp uygulayabilecekleri ortamlar oluşturacağız.

Gençlerin spor ve sanatsal aktivitelerden daha yaygın bir biçimde yararlanması için gerekli koşullar oluşturulacak ve bütün illerde gençlik ve kültür merkezlerinin sayısı yeterli hale getirilecektir.

Engellilerimiz: Engellilerimiz için de bir yandan şehirlerin, kamu binalarının, kamuya açık yerlerin ve toplu taşıma araçlarının uygun hale getirerek onların yaşamlarını kolaylaştırırken, diğer yandan tüm engellilerin eğitimi ve çalışabilir durumda olanların istihdamını sağlayacağız. Engelliler için bakım modelleri ile kuruluş ve hizmetleri yaygınlaştıracacağız.

Kamudaki engelli sayısı 2002’de 6434 iken, 2012 tarihinde bu rakam 25.563’e yükseltildi. Kamudaki 15.000 boş olan engelli kontenjanı doldurulacaktır.

Özel sektörde engellilerin istihdamında; 2002 yılında 10.226 iken, 2012 yılında 37.982 engelli istihdamı sağlanmıştır. Özel sektörde konu ile ilgili teşvik çalışmaları devam edecektir.

2 ve daha fazla işçi çalıştırmakta olup, buna ilaveten engelli istihdam eden işyerlerinde 1 yıl süre ile işbaşı eğitimi kapsamında sigorta primi devlet tarafından ödenecektir.

Engellilerin kamu ve özel sektörde istihdamları sağlanacaktır. Destekli ve korumalı işyerleri oluşturacağız. Korumalı işyerleri mevzuat çalışmaları devam etmekte olup, yıl sonu itibarı ile çalışmalar tamamlanacaktır. Örnek işyerleri açılacaktır.

Engelli vatandaşlar için Evde Bakım Hizmeti öncelikli olmaya devam edecek olup, kurumsal bakımdan ev ortamında bakıma yönelik çalışmalar devam etmektedir. “Umut Evleri Projesi” ve “Engelsiz Yaşam Merkezleri Projeleri” başlatılmış olup, engelli çocuklar için kurum bakımına son verilecektir.

Ayrıca özel ve resmi bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin hizmet standartları yükseltilecektir.

Yaşlılarımız: Yaşlılarımızı kıdemli vatandaşlarımız olarak görmekteyiz ve onların hayat tecrübelerinden yararlanılacak “aktif yaşlanma” yaklaşımına uygun politikalar ve hizmet modelleri oluşturacağız.

Sağlıklı yaşlanmanın sağlanması için gerekli hizmetleri yaygınlaştıracak, yaşlılara evde destek ve evde bakım sağlayacak, yaşlıların kurumsal bakımını belediyeler, STK’lar ve özel sektör imkânlarından yararlanmak sureti ile geliştireceğiz.

Sosyal Yardımlar: İnsanlarımıza ülkemizin gelişmesine paralel olarak asgari bir hayat standardını belirleyecek bir sosyal yardım sistemi ile esas olarak onları sosyal yardıma ihtiyaç duyan durumdan daha üretken ve kendi kendilerine yeterli bir konuma getirmeyi hedefleyen sosyal yardım politikası uygulayacağız.

Bütünleşik sosyal yardım ve hizmetler projesi ile daha etkin bir sosyal yardım politikası uygulayacağız. Puanlama Projesi ile sosyal yardıma esas yoksulluk tespiti için daha objektif kriterlere göre yapılması sağlanacaktır.

Asgari gelir desteği ile her aileye, nüfusu, yoksulluk durumu, evde bulunan yaşlı, engelli ve çocuk sayısına göre belirlenmiş ve asgari bir yaşam standardı sağlanacaktır.

Yoksullar ve dezavantajlı gruplar için sosyal konut projelerine devam edilecek, ilk planda 100.000 konut hedefine ulaşılabilecektir.

Sosyal yardım-istihdam bağlantısını güçlü ve sürdürülebilir bir şekilde oluşturacağız.

Şehitlerimiz ve Gazilerimiz: Aziz şehitlerimizin bize emanet bıraktıkları yakınları ile gazilerimiz için hiçbir maddi ve manevi fedakârlıktan kaçınmayarak her türlü ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak ve onlara yaraşır onurlu bir yaşam sürmelerini sağlayacak politika ve tedbirleri sağlayacağız.

Çıkardığımız son yasa ile şehit yakını ve gazilerimize sağlanan istihdam ve diğer haklara ilave olarak; şehit yakınlarına ve gazilere ucuz konut temini, şehit ve gazi çocuklarına özel okul eğitim imkânının sağlanması, şehit yakınlarına ve çalışmak isteyen gazilerimize girişimcilik desteklerinin sağlanmasını hedefliyoruz.

Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlik

2023 Türkiye'si'nin çalışma hayatını bugünden planlıyoruz. Ülkemizin uluslararası arenadaki rekabet gücünü artırmaya kararlıyız.

Sosyal Güvenlik Reformu, İş Kanunu, İstihdam Paketleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Kamu Görevlilerine Toplu Sözleşme Hakkı gibi temel düzenlemeleri hayata geçirdik.

Önümüzdeki dönemde 12 Eylül darbesinin ürünü olan, örgütlenmenin önünü tıkayan sendikal mevzuatı yeniden ele alarak, çalışanlarımızın örgütlenme ve toplu pazarlık hakkını gözeten, çalışma barışını kalkınmanın temeli olarak gören ve evrensel standartlara uygun olan Toplu İş İlişkileri Kanunu'nu hayata geçireceğiz.

Her yıl yaklaşık 1,5 milyar TL kaynak ayırarak, her yıl 400 bin işsizimize mesleki eğitim verecek, işsizliğin temel kaynağı olan mesleksizlik sorununu çözeceğiz.

Yürürlüğe koyduğumuz 351 ulusal meslek standardını 1000'e çıkararak işgücünün mesleki bilgi ve becerilerini işgücü piyasasında istenen düzeye getirecek ve mesleki yeterliliklerinin küresel düzeyde tanınmasını sağlayacağız.

Kadınlarımızın ve özürllülerimizin istihdamını artırmak amacıyla yürürlüğe koyduğumuz teşvik tedbirlerini kararlılıkla sürdürerek, kadınların işgücüne katılım oranını % 38'e çıkaracak, halen kamuda boş olan yaklaşık 15 bin özürllü kadrosunu dolduracağız.

Alt işverenlik yani taşeronluk uygulamasını yeniden ele alarak çalışma saatleri, izin, kıdem tazminatı, örgütlenme gibi talepleri yasal güvenceye kavuşturacak ve alın terinin hakkını sonuna kadar koruyacağız.

Bütçe açıklarının oluşmasına, gelir dağılımında adaletsizliğe, haksız rekabete yol açan, çalışanlarımızı sosyal güvenlikten mahrum bırakan ve % 53'ten % 37'lere kadar indirdiğimiz kayıt dışı istihdam oranını % 15'ler seviyesine düşüreceğiz.

“Her İşsizin Bir Danışmanı Olacak” sloganıyla göreve başlattığımız 2800 iş ve meslek danışmanı sayısını yıl sonuna kadar 4000'e çıkaracak, böylece meslek edinme, iş arama, iş bulma konularında işsizlerimize ve işverenlerimize daha nitelikli hizmet sunulmasını sağlayacağız.

İstihdam paketleri, Ulusal İstihdam Stratejisi, mesleki eğitim, ulusal meslek standartlarının belirlenmesi, genel teşviklerin yanında istihdam teşvikleri, iş ve meslek danışmanlığı, işbaşı eğitim programları gibi enstrümanları kararlı bir şekilde uygulayarak Cumhuriyetimiz'in 100. yılında işsizlik oranını asgari seviyelere indireceğiz.

Kamu personel rejimini yeniden ele alarak günün şartlarına ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap veren yeni bir kamu personel sistemini hayata geçireceğiz.

Sosyal güvenlikte de büyük reformlara imza attık. Ülkemizde yaşanan değişim ve dönüşüm zincirinin en önemli halkalarından biri olan Sosyal Güvenlik Reformu ile sosyal güvenlik kurumlarını tek çatı altında birleştirdik. Norm ve standart birliğini sağladık, sağlık hizmeti sunumundaki ayrımcılığı ortadan kaldırdık. 18 yaşına kadar çocuklarımızı koşulsuz sağlık güvencesine kavuşturduk. Doğumdan ölüme kadar vatandaşlarımızın yanında olan ve 75 milyonu kucaklayan sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulmuştur.

Bu süre zarfında ayrıca emeklilerimizin hayali olan intibak düzenlemesi yapıldı. Şehit yakınları ve gazilerin aylıkları artırıldı, terör mağdurlarına aylık bağlandı. Uzun yıllar boyunca tartışılan ancak bir türlü hayata geçirilemeyen Genel Sağlık Sigortası, tüm vatandaşlarımızı sağlık şemsiyesi altına alarak 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Bundan sonra da tüm vatandaşlarımıza, eşit, adil, kolay ulaşılabılır bir sağlık ve sosyal güvenlik sistemini kararlılıkla sürdürmeye ve sosyal devlet ilkesinin gereklerini eksiksiz bir şekilde yerine getirmeye devam edeceğiz.

Bu doğrultuda gelir-gider dengesini büyük oranda sağlayarak, sosyal güvenlik açığının GSYİH'ye oranını % 1'ler seviyesine düşüreceğiz. Buradan elde edilen kaynağı daha etkin ve verimli kullanılabilecek alanlara kaydıracağız.

Kayıt dışı istihdam oranını gelişmiş ülkeler seviyesine düşürüp, aktif pasif oranını 3 seviyesine çıkaracağız.

Tüm işlemleri elektronik ortamda yapıp, emeklilik işlemlerini bir günde sonuçlandıracağız.

Sağlık

Göreve geldiğimiz 2002'den bu yana, ülke olarak sağlıkta büyük ilerlemeler kaydettik. "Önce insan" diyerek oluşturduğumuz Sağlıkta Dönüşüm Programı ile büyük işler başardık. "Herkes için sağlık" dedik ve devasa bir dönüşüm gerçekleştirdik.

Dünyada ender görülen hız ve düzeyde, sağlık göstergelerimizi iyileştirerek küresel bir başarı örneği sergiledik. Bu büyük dönüşüm ile her engeli aşabileceğimizi, her hedefe ulaşabileceğimizi gösterdik.

AK Parti iktidarında sağlık hizmeti almak lüks ve ayrıcalıklı olmaktan çıkarılmış, bütün vatandaşlarımıza zengin-fakir ayrımı gözetilmeden devlet tarafından verilen bir hizmet alanı haline getirilmiştir. Gelişmiş ülkelerle bile mukayese edildiğinde, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları güçlü bir sağlık sistemine sahip olmanın ayrıcalığını yaşamaktadır.

Bu dönemde vatandaşımızın hayatını kolaylaştıran adımları, cesaretle ve kararlılıkla attık. Bu anlayış içinde, başta SSK hastaneleri olmak üzere diğer kamu kurumlarının hastanelerini tek çatı altında birleştirdik.

Dar gelirli kesimlere yönelik olarak Yeşil Kartlı vatandaşlarımızın haklarını genişlettik. Tedavi ve ilaç giderlerini devlet olarak karşıladık. Vatandaşımızı muayenehanelere mahkum olmaktan kurtardık, yıkıcı sağlık harcaması yüzünden fakir düşmesinin önüne geçtik.

İlaç fiyatlarında önemli oranda indirim sağladık. İlaç harcamalarının hem kamu, hem de vatandaşa olan yükünü, büyük ölçüde hafiflettik.

Yalnızca şehirlerde değil, köylerde de “112 Acil Sağlık” hizmeti sunmaya başladık. Sisteme hava ve deniz taşıma araçlarını ekledik. Hizmette sınır tanımadık. Bir yandan Hakkari'nin mezarlarına, Trabzon'un yaylalarına, Edirne'nin köyelerine, Yozgat'ın bozkırlarına, Adana'nın ovalarına kadar ulaşırken öte yandan Afganistan ve Somali'deki mazlumlara, Haiti'de depremzedelere ve Endonezya'da tsunami mağdurlarına elimizi uzattık.

Çağdaş sağlık hizmeti anlayışının temel unsurları arasında yer alan aile hekimliği uygulamasını başlattık ve tüm ülkeye yaygınlaştırdık.

Bulaşıcı hastalıklardaki göstergelerimizi gelişmiş ülkeler düzeyine ulaştırdık.

Sağlığımızı olumsuz etkileyen sigara içme, şişmanlık ve hareketsiz hayat tarzına karşı milli mücadele başlattık. Sigaraya karşı mücadelemizde dünyada ilkleri gerçekleştirdik.

Bina, ekipman ve sağlık personelinin eksik olduğu bölgeleri öncelikli kabul ederek, bu konudaki dengesizlikleri büyük ölçüde ortadan kaldırdık. Bizden önceki 80 yılda yapılan 7 milyon metrekarelik sağlık binasına son 10 yılda 7 milyon metrekare ilave ettik. Dönemimizde yaptığımız bütün hastaneleri, içerisinde banyosu, buzdolabı, televizyonu ve refakatçi yatakları bulunan bir ya da iki yataklı nitelikli odalarla donattık.

Kamu sağlık tesislerinde çalışan personel sayısını iki katına yükselttik.

Sağlıkta Dönüşüm Programı ile sağlıkta kamu kaynaklarını verimli kullanmaya başladık. Bu devasa dönüşüme rağmen, 2003-2011 yılları arasında faiz dışı genel kamu harcamalarındaki artış % 265 iken kamu sağlık harcamalarındaki artış sadece % 225 oldu. Yani, finansal sürdürülebilirliği olan bir sağlık sistemi kurduk.

Son 10 yılda kişi başına yapılan sağlık harcamalarında % 1300'lk bir artış sağlayan Türkiye'de bireyin cebinden sağlık için çıkan para asgariye inmiştir.

2003 yılında %39 olan sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı, 2011 yılı sonunda %76'ya ulaştı.

şimdi önümüzde dev Őehir hastanelerinin inşâsı var. Bir taraftan bu büyük projelere başlarken diğer taraftan hastane hizmetlerini mkemmelereştiren Kamu Hastane Birlikleri'ni hayata geçiriyoruz.

Uluslararası kamuoyunda da büyük takdir toplayan Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın başarılı uygulamalarını artık diğer ülkelerle paylaşıyoruz. Dünya Sağlık rgt ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar, Türkiye'deki sağlık reformlarının diğer ülkeler için "ders kitabı" vasfı taşıdığını söylüyor.

Bugün dünya çapında özgün bir model olan "Sağlıkta Dönüşüm" ile Türkiye, küresel sağlık gündemini oluşturan liderler arasında yer alıyor. Artık sağlıkta insana hizmeti gaye edinerek değişime öncülük eden bir Türkiye var.

Eğitim ve Kültür

En büyük değerimiz ve zenginlik kaynağımız, sahip olduğumuz genç ve dinamik nüfusumuzdur.

Nüfusumuzun nitelikli hale getirilmesi, bilgi ile donatılması kuruluşumuzdan beri şaşmaz hedefimiz olmuştur. Eğitim alanında gerek fiziki ve teknolojik alt yapı, gerek eğitime erişim gerekse de kalite konusunda çok önemli gelişmeler kaydettik.

AK Parti'nin 12 yıllık zorunlu eğitime geçmesi, çok önemli, zor ve fedakârlık gerektiren bir karar olmuştur.

Eğitimin önünde fırsat eşitliğini yok eden tüm engeller temizlendi, temizleniyor.

Cumhuriyetin 100. yılında, 50 yaşın altında % 100'lük okur-yazarlık oranına ulaşmış, genç nüfusunun tamamı asgari lise eğitimi görmüş ve talep eden herkese yüksek öğretim imkânı temin etmiş bir ülke olmayı hedefliyoruz.

2023'te üniversite sayısı 200'ü aşmış, özel üniversite açılması önündeki engelleri kaldırmış, Ar-Ge bütçesi dünyadaki en ileri ülkelerin seviyesine ulaşmış, bilgi ve teknoloji ihraç eden bir Türkiye hayalimiz var. Yeni Anayasa çalışmaları kapsamında YÖK üniversiteler arasında koordinasyonu temin eden bir kurum haline gelecektir.

Eğitilmiş, sağlıklı, dünyadaki emsalleriyle yarışabilen ve idealizmle donatılmış bir gençlik, Türkiye'ye yakışan bir gençliktir. İlgili bakanlıklarımızın ortak çabaları ve belediyelerimizin süreçlere dahil edilmesiyle, gençliğimizin sosyal, kültürel ve sportif aktivitelere daha fazla teşvik ve dahil edilmesi yeni dönemdeki hedeflerimiz arasındadır.

Mesleklerin ve iş enstrümanlarının sürekli değiştiği dünyamızda, hayat boyu eğitim kaçınılmaz hale gelmiştir. Yediden yetmişe herkesin, eğitimi hayatının ayrılmaz parçası haline getirdiği bir toplum özlemimiz var.

Artık hepimiz biliyor ve inanıyoruz ki ülkelerin zenginliği ne tarım potansiyeli, ne yer altı ve yer üstü zenginliklerin çokluğu, ne ağır sanayi yatırımları ile ölçülüyor. Bilgi çağının en büyük zenginlik ölçüsü bilgi üretme, bilgiyi teknolojiye uyarlama ve teknoloji ihraç eder hale gelmelidir.

Önümüzdeki süreçte bilgi toplumu olmanın bütün gerekleri eksiksiz olarak yerine getirilecektir.

Ders kitaplarında kin, nefret ve düşmanlık telkin eden ve çağrıştıran tüm unsurlar son kelimesine kadar ayıklanacaktır. Her türlü ayrımcılık ve ötekileştirmeyi ima eden, insan hakları ve hukukun evrensel ilkelerine aykırı ne varsa eğitim ve öğretim alanından dışlanacaktır.

AK Parti, muhafazakâr ve demokrat bir partidir. Bizim muhafazakârlığımız eski olanın muhafazası değil, eskimeyenin muhafazasıdır. Her alanda değişimi ve reformu gerçekleştiren AK Parti için muhafazakârlık; sosyal ve kültürel ilkelerimizi ve değerlerimizi, bizi biz yapan, bize has özellikleri ve güzellikleri günümüzün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden üreten bir siyasettir.

AK Parti olarak kültürü; insanı, toplumu, geleceği ve uygarlığı inşâ eden temel bir alan olarak görüyoruz.

Vizyonumuz, kendi değerlerimiz ve kültürümüz esasında gelenek ile modernliği, yerel ile küreseli, eski ile yeniye, kadim ile günceli, soyut ile somutu bağdaştırmış bir toplumdur.

Kültürün, hayatımıza rengini veren temel olgu olduğu düşüncesinden hareketle her türlü kültür değerimizi geliştirecek, kişisel veya toplumsal yaşam pratiklerimizi ve davranışlarımızı etkileyen kültür kaynaklarını güçlendirecek, kültürel dokuyu sağlamlaştıracak etkinliklere hız vereceğiz.

Kültür iklimimiz içinde bulunan her türlü farklı rengi yaşatmanın ve geliştirmenin gayreti içinde olacağız.

Türkiye'nin dünyanın en güçlü 10 ülkesinden birisi haline gelmesi demek, kültür alanında da bölgesinin ve dünyanın kültürel üretim ve paylaşım merkezi olması demektir. Bu meyanda kültürel mirasımızı ve geleneğimizi, sanatçılarımızı, düşünce insanlarımızı ve eserlerini dünyaya tanıtmak için daha zengin içerikli ve kuvvetli programlar geliştirilecektir.

Cumhuriyetimiz'in 100. yılında Türkiye'de kültür ve sanat değerlerimiz muhafaza edilecek, yeniden üretilen ve gelecek nesillere aktarılacaktır. İnsanımız kendi değerlerine sahip olmanın verdiği özgüven ile bütün dünyayı kendi bilgi ve iş sahası olduğu kadar, kültürel etkileşim alanı olarak da görecektir. Herkesin kültür ve sanat faaliyetlerine erişebildiği bir toplumsal yapı oluşacaktır.

Ekonomi

AK Parti iktidarı olarak dünya ekonomisindeki değişimi başından beri dikkatle takip ediyor, analiz ve değerlendirmelerimizi ona göre yapıyoruz. 10 yılda Türkiye'yi dışa açık, rekabetin yaşandığı, hukuki normların ekonomik düzene istikrarlı bir biçimde yansıdığı bir ülke haline getirdik. Çünkü sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma ancak güçlü bir demokrasi, evrensel ilkelere dayalı adil bir hukuk düzeni ve rekabetçi bir üretim yapısı ile mümkündür.

AK Parti iktidarında her alanda olduğu gibi ekonomide de çarpıcı bir dönüşüm gerçekleştirdik.

Her alanda olduğu gibi ekonomi alanında da odağa insanı aldık. Tepeden inmece bir kalkınma modeli dayatmak yerine, girişimcimizin ve çalışanlarımızın potansiyelini harekete geçirecek şekilde uygun bir iklim oluşturduk. Kamuyu gelişmeye engel olan bir yapı olmaktan çıkararak, kolaylaştırıcı bir konuma sevk ettik.

Ekonomiyi toplumdaki ve siyasetten bağımsız bir alan olarak görmedik, piyasaların gündelik dalgalanmalarına indirgemedik. Evrensel hukuk normlarına ve temel haklara dayalı ileri bir demokrasi olma hedefimiz ile ekonomiyi ikiz kardeş gibi ele aldık. Ekonomik ayağı aksayan bir ülkenin, demokratik gelişimini arzu edilen şekilde sağlayamayacağı bilinci ile davrandık. Diğer yandan, ileri bir demokrasi ve hukuk devleti olmadan birinci sınıf bir ekonomi olunamayacağı anlayışıyla hareket ettik.

İktidara geldiğimizde 66 milyon olan nüfusumuz bugün 75 milyon seviyesine ulaşmıştır. 2002-2011 döneminde Gayri Safi Yurtiçi Hasılamız 230 milyar dolardan 774 milyar dolara ulaşmış, kişi başı gelirimiz ise 3500 dolardan 10 bin doların üstüne çıkmıştır. Gayri safi yurtiçi hasılamızı üç kattan fazla artırırken, artan nüfusa rağmen kişi başı gelirimizi üç kata çıkarırken hep milletimizin gücüne ve başarıya azmine dayandık.

AK Parti iktidarının ekonomi politikalarının ve yönetim anlayışının temelindeki kavram “güven”dir. Elde ettiğimiz tarihi başarıların en önemli kaynağı oluşturduğumuz güven ve istikrar ortamıdır.

2002 yılında devletin faize ödediği kaynak yurtiçi hasılamızın yüzde 15,5’i olmuşken, 2011 yılında bu oran yüzde 3,4’e düşmüştür. 2002 yılındaki oran değişmese idi 2011 yılı itibarıyla faize giden para yıllık 120 milyar doları bulacaktı. Oysa 2011 yılında faize giden para 25 milyar dolar civarında olmuştur. 120 milyar dolarla 25 milyar dolar arasındaki fark güven ve istikrarın farkıdır. Daha net bir şekilde ifade edecek olursak, eskiden ranta ve faize giden paralar, şimdi insanımıza hizmete aktarılıyor.

Mali disipline riayet ederek kamu açıklarını azalttık ve bütçemize çekidüzen verdik. Bugün birçok AB ülkesinin başında Demokles’in kılıcı gibi sallanan kamu borç stokunun yurt içi hasılamıza oranı 2002’de yüzde 74’tü. Bunu 2011 yılı itibarıyla yüzde 39,4’e kadar indirdik.

Adeta bir kader gibi algılanan enflasyonu tek haneli rakamlara düşürürken, paradan altı sıfır attık ve Türk Lirasına layık olduğu itibarı sağladık.

Ekonomimizin dış kaynak ihtiyacından fazla sermaye girişi sağladık. Bu sayede Merkez Bankası brüt döviz rezervi, 2002 yılı Kasım ayında 28 milyar dolar seviyesinden 14 Eylül 2012 itibarıyla (altın dahil) 110 milyar dolara yükselmiştir.

Vergi indirimleri yoluyla hem tüketici hem de üretici vatandaşlarımızın rahat bir nefes almasını sağladık.

Özel sektörün sabit sermaye yatırımları 2002 yılında 28 milyar dolar iken 2011 yılında 140 milyar dolara sıçramıştır. Güven ortamı sayesinde özel sektörün yaptığı bu yatırımlar ihracat demek, üretim demek ve her şeyden önemlisi istihdam demektir.

Yatırımların yanı sıra işsizlerimize beceri kazandırmak ve dolayısıyla istihdamı artırmak amacıyla önemli bir araç olan aktif işgücü politikalarını ve özellikle istihdam dışında kalanları korumaya yönelik olan pasif işgücü politikalarını da başarıyla uyguluyoruz. 2002 yılında aktif işgücü programlarından yararlanan toplam işsiz sayısı 1.500 kişi iken, 2011 yılı sonunda 250 bin kişi bu programlardan faydalanır hale geldi.

İstihdamda elde ettiğimiz başarı ekonomik olduğu kadar sosyal açıdan da son derece önemlidir. Küresel krize rağmen 2010 yılında 1 milyon 317 bin, 2011 yılında da 1 milyon 516 bin vatandaşımıza istihdam sağladık. Bu şekilde, işsizlik oranlarını tek haneli rakamlara indirmeyi başardık. Avrupa'da nüfus artışı olmadığı halde işsizlik oranları çift hanelere doğru giderken, Türkiye ekonomisi 2012 yılında da istihdam üretmeye devam ediyor.

İstihdamı artırırken kayıt dışılıkla da kararlı bir şekilde mücadele yürüttük. Uyguladığımız bu politikalarla 2002 yılında 10,2 milyon olan toplam sigortalı çalışan sayımız, bugün 15,2 milyona yükselmiştir.

İktidarımızın 2003-2007 döneminde yaptığı reformların başarısı, 2008 yılında başlayan küresel krizle birlikte test edilmiş ve ekonomimiz bu sınavdan başarıyla geçmiştir.

Küresel krizi, IMF gibi uluslararası kuruluşlardan kaynak kullanmadan kendi politikalarımız ve imkânlarımızla yönettik. Tek bir bankamız batmadı, borç-faiz sarmalına girmedik, finansal piyasalarda çalkantılar yaşamadık. Küresel krizle birlikte yükselen bir ekonomi olarak özgüvenimizi tazeledik. Başka ülkelere ışık tutan, olumlu deneyimlerini paylaşan, G-20 başta olmak üzere tüm uluslararası platformlarda başı dik duran bir ülke olduk.

IMF'ye olan borcumuzu sıfırlıyoruz. IMF'ye 5 milyar dolar borç verecek konuma geldik.

2010 yılında yüzde 9,2, 2011 yılında ise yüzde 8,5 gibi çok yüksek büyümeler sağlayarak tüm dünyanın gıptayla baktığı bir performans yakaladık. Avrupa'da büyümenin sıfır civarında tahmin edildiği, tüm dünyada büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edildiği bir ortamda istikrar içinde büyümemiz devam etmektedir.

Eğitim, sağlık ve sosyal koruma harcamalarının tamamını içeren sosyal harcamaların GSYH'ya oranını 2002 yılındaki yüzde 13,5 seviyesinden 2011 yılında yüzde 16,7 seviyesine çıkardık. Sosyal yardımlar için yılda sadece 1,3 milyar TL harcama yapılırken, biz artık bu kapsamda bunun 10 katı olan 13 milyar TL harcar hale geldik.

AK Parti iktidarı olarak yoksullukla mücadelemiz hız kesmeden sürmektedir. Dünyada mevcut durumda yaklaşık 1 milyar kişinin günlük geliri 1 doların altında iken bugün Türkiye'de bu gelir seviyesinin altında yaşayan kimse kalmamıştır. Günlük 2,15 doların altında geliri olanların nüfus içerisindeki oranını yüzde 3,04'den binde 2'ye düşürdük. Aynı yıllar içinde günlük geliri 4,3 doların altında olan vatandaşlarımızın nüfus içerisindeki oranını da yüzde 30,3'den yüzde 3,7'ye indirdik.

Halkımıza daha adil bir gelir paylaşımı sağlıyoruz. 2002’de en zengin yüzde 10’luk kesimin ortalama geliri en yoksul yüzde 10’luk kesimin gelirinin 18,3 katı iken, yoksul kesimin geliri daha fazla artarak 2011 yılında 12 katına gerilemiştir. 2002 yılında 0,44 olan Gini katsayısı 2011 yılına gelindiğinde 4 puan gerileyerek 0,40’a düşmüştür.

Bugün Türkiye, içinde bulunduğu bölgenin en büyük ekonomisi ve en etkin siyasi aktörüdür. Ülkemizin gerçekleştirdiği başarılar bölge için ilham kaynağı teşkil etmektedir. Adeta ekonomik ve siyasi olarak yeniden şekillenen dünyamızda Türkiye’nin önemi, ağırlığı ve etkinliği kuşkusuz daha da artacaktır.

Son dönemlerde ülkemizin coğrafi ve kültürel havzasında yaşanan gelişmeler ve yükselen talepler, izlediğimiz politikaların daha geniş bir çerçevede yankılanacağı bir dönemi işaret etmektedir. Halkın iradesine dayalı yönetimlerin, geniş kitlelerin kalkınma taleplerine cevaplar oluşturmak durumunda olduğu bu yeni dönemde, Türkiye’nin tecrübesi daha değerli hale gelmiştir. Bu gelişmeleri doğru okuyan ve bunlar için gerekli politikaları oluşturan partimiz, hem bu ülkelerin demokratikleşmesine ve kalkınmasına katkı sağlayacak, hem de ülkemizin güçlü Türkiye vizyonuna hizmet edecektir.

On yıllık başarılı performans ve özgüvene dayanarak, Cumhuriyetimizin 100’üncü yılı olan 2023 yılının temellerini de atmış oluyoruz. Yeni dönemde de temel amacımız; istikrarlı ve sürdürülebilir bir büyüme performansı ile insanımızın refah seviyesini artırmaktır.

Hedefimiz, bilgi toplumuna dönüşmüş, her alanda modern standartları yakalamış ve küresel ölçekte rekabet gücü yüksek, güçlü bir Türkiye’dir.

İleri demokrasi, güçlü toplum ve lider ülke hedeflerimiz ile bütünlük arz edecek şekilde büyük ekonomiyi inşa etmeye devam edeceğiz. Ekmeğimizi alın terimiz kadar akıl terimiz ile de büyütüp, adil bir şekilde paylaşacağız.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ekonomide şiarımız güven ve istikrar olacaktır.

Önümüzdeki yıllarda sağlayacağımız yüksek büyümenin öncüsü yine özel sektörümüz olacaktır. Biz AK Parti olarak, özel sektörümüzün önünü açacak politikaları uygulamaya devam edeceğiz. Bunun için; makro ekonomik istikrarın yanında, mal ve hizmet sektörlerinde verimlilik artışlarını getirecek, kaliteyi ve rekabet gücünü artıracak reformları sürdüreceğiz.

Makro ekonomi kadar mikro ekonomiye de önem vermeye devam edeceğiz. İsraf ekonomisi yerine verim ekonomisi diyerek, kamuda ve özel kesimde çok daha etkin bir işletmecilik anlayışı için aralıksız çalışacağız.

Bu temel yaklaşımımız çerçevesinde, Cumhuriyetimiz'in 100. yılı için başlıca hedeflerimiz şunlardır:

- Gayri Safi Yurtiçi Hasıla büyüklüğü bakımından dünyanın ilk 10 ekonomisi içinde yer almak.
- Enflasyon ve faiz oranlarını kalıcı biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirmek.
- İhracatımızı 500 milyar dolara ulaştırmak.
- Kişi başına milli gelirimizi 25 bin dolara yükseltmek.
- En az 2 trilyon dolarlık bir ekonomi büyüklüğüne ulaşmak.
- İşsizlik oranını yüzde 5'e indirmek, istihdam oranını da en az yüzde 50'ye yükseltmek.

Bu büyük hedeflere doğru yürürken, ekonomik programımızın temel unsurlarından asla taviz vermeyeceğiz. Mali disiplini kararlılıkla sürdüreceğiz. Enflasyonla mücadele şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da temel önceliklerimiz arasında olacak. Reel ekonomiyi ve ihracatı esas alan istihdam dostu büyüme konusundaki kararlılığımız sürecektir. Sermaye hareketlerinin ve ticaretin serbest olmasını savunmaya devam edeceğiz. Dalgalı kur rejimini sürdüreceğiz. Yapısal reformlarımızı kararlılıkla uygulayacağız.

Bir taraftan ekonomimizi büyütürken diğer taraftan kesimler ve bölgeler arası gelir dağılımını iyileştirmeye devam edeceğiz. GAP, DAP, KOP ve DOKAP programlarını kararlılıkla uygularken, doğusuyla batısıyla, kuzeyiyle güneyiyle benzer standartlarda hizmeti tüm vatandaşlarımıza ulaştıracacağız.

Hazırlamakta olduğumuz yeni eylem planları ile bölgesel gelişme konusunda önceliğimizi sürdüreceğiz. Sulanabilir alanlarımızın tamamının sulandığı, arazi toplulaştırma çalışmalarının bittiği, en ücra yerlere rahatlıkla erişilebilen, turizm imkânlarının çeşitlendiği, emek yoğun sanayilerin geliştiği, komşu ülkeler başta olmak üzere dünya ile ticaretin arttığı bir ortamda birçok ilimiz yerel dinamiklerini daha fazla harekete geçirecektir. Yeni teşvik sistemimiz, Kalkınma Ajanslarımız ve Bölge Kalkınma İdarelerimiz ve tüm diğer destek mekanizmalarımız bu amaç doğrultusunda bütünlük içinde devreye sokulacaktır.

Yerel Yönetimler ve Şehircilik

Yerel yönetimlerde insan ve hizmet odaklı yönetim anlayışına sahibiz. Türkiye’de gerçek yerel kalkınma AK Parti ile başlamıştır.

Vatandaşlarımızın yönetime daha fazla katılımını, yönetimde doğrudan temsilini ve idareyi denetlemesini sağlamak temel görevimizdir.

Aşırı merkezileşmeden uzaklaşarak, yetkileri merkezi birimlerden doğrudan hizmet sunan yerel birimlere devretmeye devam edeceğiz.

Kamu hizmetlerinde etkinliği ve verimliliği artıracak önlemler almaya devam edeceğiz. Vatandaşa en yakın yerde, ilk kademedede ve en kısa sürede vatandaşın işlerini tamamlamak esas amacımızdır.

Büyükşehir belediye sistemini yeniden ele alarak, kamu hizmetleri sunumunda il düzeyinde koordinasyon sağlayacağız. Böylece 55 milyon vatandaşımız büyükşehir belediyesi sınırları içinde yaşıyor olacak.

Yerel yönetimlerimizin gelirlerini 5 kat artırdık, mali imkânları daha da artıracamız.

Köylerimizin modern yerel yönetim anlayışı çerçevesinde ele alındığı yeni bir köy kanunu çıkarılacaktır.

Neredeyse %95'i deprem bölgesi olan ülkemizde, aynı zamanda yoğun göç nedeniyle baskı altında kalan şehirlerimizin kentsel dönüşüm ihtiyacı büyüktür. Çıkardığımız 6306 sayılı kanunla kentsel dönüşümün mevzuat altyapısı oluşturulmuştur.

Amacımız yuva yıkmak değil, yuva yapmaktır. Bir tek aileyi bile mağdur etmeden, sokakta bırakmadan modern ve depreme dayanıklı konutlarda ve tüm sosyal ihtiyaçları içinde barındıran bir çevrede yaşamasını temin etmek hedefimizdir.

Bu amaçla müstakil bir bakanlık kurulmuştur.

Ülkemizde bütün yerleşim birimlerimizi yaşanabilir bir çevre haline getirmek ve şehirlerimizin hepsini bir veya bir kaç özelliğiyle öne çıkan marka şehirler haline getirmek önceliğimizdir. Ülkemizin tamamını, kent ve kırsal alan farkı gözetmeksizin kadastro bitmiş, imar ve yerleşim planları hazırlanmış, altyapısı tamamlanmış mekânlar olarak tasarlıyoruz.

Kentsel dönüşüm projeleriyle, yaşanabilir ve yüksek standartlarda yenilenmiş kentler kurarken, tarihi kentlerimizi korumaya, tarihi eserlerimizi ihya etmeye devam edeceğiz.

Çocuklar, engelliler, yaşlılar ve tüm dezavantajlı grupların hayatını kolaylaştıracak engelsiz kentler hedefimizdir.

Ülkemizin en büyük ağaçlandırma seferberliğini başlatan hükümetimiz, şehirlerimizin daha yeşil mekânlar haline gelmesi için gayretini artırarak devam edecektir.

DÜNYA

BÜYÜK MİLLET

BÜYÜK GÜÇ

**HEDEF
2023**

Dünya ve Dış Politika Vizyonumuz

On yıl önce biz büyük bir sevdıyla, kendimizi adadığımız yüce bir idealle yola çıktık. Bu ideal, Türkiye’yi küresel güç dengesinin önemli aktörlerinden biri haline getirmek, bölgesinde barış ve istikrarı tesis için çalışan belirleyici ülke konumuna yükseltmekti.

Biz, bu Türkiye idealinden bahsettikçe, bizi hayalperestlikle itham edenler oldu. “Nasıl yapacaksınız, ekonomisi iflas etmek üzere olan, herkesle sorunlu bir ülkeyi nasıl küresel ve bölgesel aktör konumuna yükselteceksiniz” diyerek, bize inanmayanlar oldu. Ama biz bir lahza dahi tereddüt duymadık.

Zira bizim bir büyük ve güçlü Türkiye tasavvurumuz var. Sevdamız Türkiye, dayanağımız millettir. Meşruiyetimizin ve gücümüzün kaynağı hizmetçisi olduğumuz milletimizdir.

Bizim AK Parti olarak dış politikada üstelendiğimiz misyon, tarih yorumumuz, medeniyet tasavvurumuz ve 2023 Türkiye vizyonumuz doğrultusunda üzerimize yüklenen büyük sorumluluğun gereğini yerine getirmek ve bu emaneti gelecek nesillere devretmektir.

Gelecek yıllarda, bugünkü küresel siyasi ve ekonomik sistemde, BM’nin yapısında, ülkeler ve milletler arası ilişkilerde büyük değişimler yaşanması kaçınılmaz olacaktır. Hedefimiz ve idealimiz, bu dönüşümde Türkiye’nin, yeni sistemin ve düzenin, kurucu ve belirleyici ülkeler arasında yer almasını sağlamaktır.

Bu yolda en büyük güvencemiz, milletimize olan inancımız ve milletimizin bize gösterdiği teveccühtür.

AK Parti olarak Türkiye'yi ve dış politikamızı tek boyutlu bir yaklaşımla ele almıyoruz. Tam tersine Türkiye'nin derin tarihini, uygarlık coğrafyasını ve son 10 yılda ürettiği siyasetten ve ekonomik istikrardan kaynaklanan birikimi çok-yönlü ve çok-boyutlu bir perspektif çerçevesinde değerlendiriyoruz.

Türkiye, bölgesel bir çekim merkezi, bir odak merkezi ve uluslararası ilişkiler merkezi olma niteliğini güçlendirmekte, derinleştirmektedir. Gerek bölgemizde, gerekse küresel siyasette pozitif yaklaşımı benimseyen tüm aktörler, taraflar ve gruplarla beraber, yeni bir dili ve yeni bir dünya vizyonunu inşa ediyoruz.

AK Parti olarak, milletimizin kendine güvenini örseleyen, dış politikamıza pranga vuran sendromları ortaya koyduğumuz vizyonla ortadan kaldırdık.

Bugün her alanda kendine güvenen, özgün vizyonunu ortaya koyan, içinde bulunduğu coğrafyayı tehdit algılamasıyla değil, barış, istikrar ve işbirliği perspektifiyle değerlendiren bölgesel güç ve küresel aktör Türkiye vardır.

Türkiye, bölgedeki ihtilafların tarafı değil, çözüm için katkısı aranan, görüşüne ve arabuluculuğuna başvuru alan ülkedir.

Bugün Türkiye, demokratik gelişmişliği ve ekonomik kalkınmasıyla, bölgesel barış ve istikrarın teminatıdır.

Türkiye'nin, bölgesinde ve dünyada, tarihi ve kritik bir rol oynaması mukadderdir.

Bu bağlamda, iki temel prensiple hareket ettik. Birincisi küresel ve bölgesel gelişmeleri doğru okuyan, gerekli adımları zamanlıca atan, anlık çıkar hesaplarının üstüne çıkan, değerlerimize bağlı, ilkel ve kararlı politikalar benimsedik.

İkincisi, Türkiye'nin tarihi ve coğrafyasını stratejik derinlik perspektifiyle yeniden yorumlayarak, Türkiye merkezli, kendi vizyonumuzu, stratejimizi ve çözüm önerilerimizi ortaya koyan ve gelişmeleri yönlendirmeye matuf dinamik bir dış politika izledik.

İktidara geldiğimizde, Türk dış politikasının temel ilkelerinden birisini özgürlük-güvenlik denklemindeki dengeyi bireysel ve toplumsal özgürlükler lehine değiştirmek olarak tanımladık ve bunun için mücadele verdik.

Bu doğrultuda, ülkemizin stratejik hedefi olan AB'ye tam üyelik için devrim niteliğinde reformlar yaptık. Önümüze çıkartılan tüm engellere rağmen, üyelik için gerekli "Kopenhag Kriterleri"ni, gerekirse "Ankara Kriterleri" olarak tanımlar ve yolumuza öyle devam ederiz dedik. Çünkü biz AB üyeliğini kendi başına bir amaç değil, halkımızın hak ettiği evrensel değerleri elde etmek için bir araç olarak görüyoruz.

Bugün de 2023 vizyonumuzda, Avrupa Birliği'ne üyelik stratejik hedefimizdir. Bu konuda, önümüze çıkartılan tüm engellere rağmen üzerimize düşenleri yapmaya devam ediyoruz.

Aynı zamanda, ABD'yle ilişkiler ve NATO üyeliğimiz gibi, geleneksel ittifak ilişkilerimizi güçlendirmenin gerçek yolunun, Türkiye'nin eşit ortak olmasından, eşit ortak görülmesinden geçtiğinin bilinciyle hareket ettik. Diğer ülkelerle olduğu gibi ABD ile ilişkilerimiz bundan sonra da karşılıklı çıkar ve ortaklık perspektifine dayalı olarak güçlenerek devam edecektir.

Nitekim, bugün Türkiye, kendisine gündem dayatılan değil, gündemi birlikte belirlemek için ortaklığı aranan bir ülkedir.

Küresel Etkinlik

AK Parti iktidarında dış politikada bir diğer önemli hedefimiz, Türkiye'nin uluslararası sistem ve düzendeki rolünü geliştirmek; itibarını, görünürlüğünü ve etkinliğini artırmak oldu.

Demokratik atılımlarımız ve yükselen ekonomik performansımızın desteğiyle uyguladığımız aktif dış politika sonucunda, bölgemizdeki ve dünyadaki Türkiye imajı tamamen değişmiştir.

Bugün, Fas'tan Afganistan'a kadar geniş bir coğrafyada ilham kaynağı olarak görülen bir Türkiye var. Bugün, bölgesinde ve küresel sistemde barış ve istikrar üreten, yapıcı bir güç olarak fark oluşturan bir Türkiye var.

10 yıl önce uluslararası kuruluşlarda toplantıya katılıp katılmadığı bile belli olmayan Türkiye gitmiş, yerine dünyadaki tüm saygın kuruluşlarda etkin bir şekilde temsil edilen, katkı sunan, çözüm üreten bir Türkiye gelmiştir.

Bu dinamik bakış açısının bir sonucu olarak 2002 yılında toplam 163 olan dış temsilciliklerimizin sayısını, 2012'de 202'ye yükselttik. Bu sayıyı yakın zamanda 219'a çıkartacağız. Bugün Tanzanya'dan Ekvator'a; Myanmar'dan, Kolombiya'ya temsil edilmediğimiz, bayrağımızın dalgalanmadığı ülke neredeyse kalmadı. Kısa bir süre sonra dünyada en çok temsilciliği olan 5. ülke olacağız.

Dış politikamızın bir diğer önemli hedefi, komşu ülkelerle ilişkilerimiz ve Balkanlar'dan Kafkaslar'a, Orta Asya'dan Ortadoğu'ya kadar geniş bir coğrafyada bölgesel rolümüzü güçlendirmek oluşturmuştur.

Bu doğrultuda, geleneksel kalıplara dayalı, tehdit algılamasına endeksli dış politika reflekslerini terk ederek, yeni paradigmalar inşa ettik. Bunun için, "komşularla sıfır sorun", "herkes için güvenlik", "ekonomik entegrasyon", "çok kültürlülük ve barış içinde birlikte yaşamak" ilkelerini rehber edinen politikalar izledik. Bunların meyvelerini de kısa sürede aldık.

Bütün komşularımızla iyi dostluk ilişkileri kurmak, kronik ihtilafları çözüme kavuşturmak ve bölgemizde barış ve istikrar tesis etmek için birçok atılım yaptık. Bulgaristan, Yunanistan, Ukrayna, Rusya, Gürcistan, Azerbaycan ve İran ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizması ihdas ettik, Gürcistan-Türkiye arasında pasaport yerine kimlikle geçiş uygulaması başlattık.

Başta komşularımız olmak üzere onlarca ülke ile vizeleri kaldırdık. 2012 itibariyle vizeleri karşılıklı olarak kaldırdığımız ülke sayısı 70'i aşmış bulunmaktadır. Bu bağlamda AB ile vizesiz seyahat uygulaması için yürüttüğümüz çalışmalar devam etmektedir.

Irak'tan Somali'ye, Filistin'den, Lübnan ve Kırgızistan'a kadar birçok ülkede kapsamlı iç siyasi diyalogun kolaylaştırılmasına yönelik yoğun çabalar sarf ettik ve sarf etmeye de devam ediyoruz.

Türkiye'nin şefkat ve yardım eli bugün daha güçlü ve her yere uzanıyor. Somali'yi hatırlamak yeterlidir. Milletimiz yüreğini Somali halkına açtı, yardımlar toplandı. Ve bugün Somali'de başka bir dönem başladı.

İnsanlık vicdanının sukut ettiği alanlarda bizim sesimiz bugün daha gür çıkmaktadır. Myanmar'daki Arakan Müslümanları'na uzattığımız yardım eli ve buradaki insanlık trajedisini uluslararası gündeme taşıma yönündeki gayretlerimiz devam edecektir.

Dış siyasetimizdeki önemli bir alan da enerjidir. Enerji konusu dünyada bir gerilim hatta çatışma argümanı olarak kullanılırken, Türkiye enerjiyi bir barış unsuru olarak kullanmaktadır. Bu nedenle, enerji siyaset üzerine yük olmak yerine, siyasetin kanallarını açmaktadır. Biz enerjiyi komşu ve bölge ülkeleriyle bir ortak payda olarak değerlendiriyoruz. Komşularımızla olan siyasi ilişkiler ne olursa olsun enerji alanı temel ilişkiyi kurmakta önemlidir. Türkiye'deki siyasi ve ekonomik istikrar güçlendikçe enerjideki ağırlığımız da artmaktadır.

Yeni Bir Coğrafya Tasavvuru

Dış politikamızda stratejik derinliğimiz ve etkin rolümüz, sadece Orta Doğu bölgesiyle sınırlı değildir. Balkanlar'dan Kafkaslar'a, Afrika'dan Orta Asya'ya kadar çok geniş bir coğrafyada, tarihten gelen özel bağlarımızın olmadığı, geleceği birlikte inşa etmek için ortak olarak bakmadığımız hiçbir ülke bulunmamaktadır.

Arnavutluk'tan Bosna-Hersek'e, Makedonya'dan Sırbistan'a, Hırvatistan'dan Yunanistan'a kadar tüm bölge ülkelerinde Türkiye'yle işbirliği yönünde güçlü bir arzu ve irade bulunmaktadır.

Bunun arkasında, geliştirdiğimiz bu yeni anlayış temelinde tarihten gelen bağları günümüze olumlu bir şekilde taşıyabilme ve ülkelerimiz arasındaki karşılıklı anlayışı somut işbirliği ruhuna dönüştürebilme başarısı yatmaktadır.

Keza, Kafkaslar'da ve Orta Asya'da da dil, din ve etnik açıdan sahip olduğumuz özel bağları bugün olgun ve karşılıklı yarar temelinde gelecek vaad eden bir işbirliği seviyesine taşıdık. Türk İşbirliği Konseyi'ni kurduk. Bundan sonra da bu bölgelerde aynı anlayış ve kararlılıkla yapıcı ve etkin bir aktör olmaya devam edeceğiz.

Başta Orta Asya olmak üzere Türk Cumhuriyetleriyle en üst düzeyde ilişki kurduk. Çok önemli bir atılımı Afrika'da gerçekleştirdik. Bundan on küsur yıl önce bir açılım politikası olarak başlattığımız Afrika politikamız bugün dış politikamızın stratejik boyutlarından birine dönüştü.

Küresel Barış

2004 yılında İspanya ile birlikte başlattığımız Medeniyetler İttifakı girişimi bugün BM'den sonra en fazla üyeye sahip uluslararası forum olma niteliğindedir. Medeniyetler İttifakı Girişimi, farklı kültür ve medeniyetlerin barış ve huzur içinde yaşaması için küresel bir platform olarak her gün daha da güçlenmektedir. Türkiye'nin bu girişim bünyesindeki öncü rolü bundan sonra devam edecektir.

Geçmişte karikatür krizinde olduğu gibi şimdi de Peygamber Efendimizi hedef alan menfur film sonrasında, İslamofobi ile mücadele için bir uluslararası düzenleme ile dinler ve kültürler arasında karşılıklı diyalog ve hoşgörüyü olan ihtiyaç bir kez daha ortaya çıkmıştır. İslamofobi, İslam ve Batı toplumları arasındaki ilişkileri zehirleyen, tehlikeli bir eğilimdir. Tıpkı anti-Semitizm gibi İslamofobi de bir ırkçılık türüdür ve bir insanlık suçudur. Bu noktada İslamofobinin bir nefret suçu olarak tanımlanması ve yasaklanması için kapsamlı bir çalışma başlattık. Bu çalışmalara hız vereceğiz.

Avrupa Birliği

Biz AB projesini bir başarı hikâyesi olarak takdirle karşılıyoruz. Büyük savaşlardan sonra, ancak büyük bir gelecek vizyonuyla AB gibi bir proje ortaya konabilirdi. Dünyanın başka bölgelerinde de barış, dayanışma ve ekonomik kalkınma modelleri konuşulduğunda AB vizyonunun akla gelmesi bile önemli ve büyük bir başarıdır.

Türkiye'nin AB ile olan 50 yıllık inişli-çıkışlı ilişkisini ilk defa AK Parti sistematik bir çerçeveye oturtmuş ve siyaset vizyonunun bir parçası kılmıştır. Günü kurtarmak için değil, Türkiye'nin ihtiyaçları ve AB vizyonunun gerekleri çerçevesinde somut ve net adımlar atılmıştır.

AB müktesebatı çerçevesinde yapılan yargı reformları, kanuni değişiklikler, yeni düzenlemeler Türk demokrasisine derinlik kazandırmış ve Türkiye'yi AB standartlarına yaklaştırmıştır.

AB'ye tam üyelik, AK Parti'nin stratejik hedefidir. Tam üyelik dışında başka bir alternatifi, formülü, öneriyi kabul etmemiz mümkün değildir. Ekim 2005'te ortaya koyduğumuz tam üyelik iradesi, AB kaynaklı gecikmelere ve engellere rağmen bugün de aynı şekilde devam etmektedir.

Bu süreçte AK Parti olarak gerçekçi ve cesur davrandık. AB'den de bugün bunu bekliyoruz. Kuruluş misyonuna ve vizyonuna uygun bir tutumla cesur ve vizyon sahibi bir siyasi akılla davranmasını bekliyoruz. Türkiye'nin AB üyeliğinin, Avrupa'da bir iç siyaset malzemesi yapılması AB ilkeleriyle çelişmektedir. Bu tutum bizim kamuoyumuzda bir güvensizlik hissi uyandırmaktadır. AB yöneticileri liderlik göstermeli, müzakerelere hız vermeli ve bu güvensizlik hissini bir an önce ortadan kaldırmalıdır.

Arap Devrimleri

Kardeş Arap halkları, cesur ve devrimci bir adım atarak baskıcı rejimlerden kurtuldular. Milli iradelerini ülkelerinde hâkim kıldılar. Böylece tarihin akışını değiştirdiler.

O meydanlar, o direnişler sadece halkın iradesini hâkim kılmakla kalmamış, Orta Doğu hakkında asırlardır geliştirilen büyük ve köklü önyargıları da tasfiye etmiştir. Çünkü zulüm ile âbâd olunmaz.

Bouazizi'nin bedeni, Tahrir'in dili, Libya'nın ateşi, yükselen özgürlük talebi adeta yüzyıllardır birikmiş bir dili, bir bakış açısını yok etmiştir. Gençler, sebatla değişimi dile getirenler tarihin akışını değiştirmiş, dünyanın önüne yeni bir yol haritası sunmuştur. Dünya, izzet ve vakarı, özgürlüğe olan inancı o meydanlarla bir kez daha hatırlamıştır.

AK Parti, Orta Doğu'nun modern tarihindeki bu büyük kırılma noktasında statükoya ve zulme karşı halkların yanında durmuş, halkların meşru taleplerini desteklemiştir.

AK Parti'nin üç ilkesi Arap devrimleri sürecinde Türkiye'nin pozisyonunu anlamak açısından son derece önemlidir:

- Bölgemizde bir değişim ihtiyacı esastır. Halkına baskı ve zulüm yapan, seçkinci, dışlayıcı yönetim tarzları artık bu bölgede sürdürülemez.
- Bu değişim süreci, mümkün olan en geniş kapsamlı haliyle, kansız ve çatışmasız bir şekilde sağlanmalıdır.
- Hem geçiş süreci, hem de konsolidasyon mümkün olan en geniş kapsamlı haliyle, değişim iradesinin bütün renklerini taşımalıdır.

Birincisi değişim iradesi, ikincisi sivil irade, üçüncüsü çoğulcu siyasettir. Şüphesiz her bölgenin, her ülkenin ve değişim sürecinin kendine mahsus dinamikleri vardır.

AK Parti olarak bu süreçte dinamik bir politika takip ettik. İlkeler bazında hareket ettik ve dinamiklere göre önerilerimizi ve politikalarımızı güncelleyerek zenginleştirdik.

Biz, Mısır'da halkın iradesi için ne dediysek, Tunus için de aynısını dedik. Tunus ve Mısır için ne dediysek aynısını Libya için de dedik. Onlar için ne dediysek, bugün Suriye için de aynısını söylüyoruz. Zira adil, özgür ve müreffeh bir ülkede yaşamak Suriye halkının her bir ferdinin de hakkıdır.

AK Parti olarak, Suriye'deki olaylar başladığında rejime gerekli telkinlerde bulunduk. Reform ve uzlaşma yolunda adım atmaları için yoğun çaba gösterdik. Barışçıl bir geçiş sürecinin önünü açmak için görüşmeler yaptık, özel temsilciler gönderdik. Fakat Suriye rejimi halkın makul ve meşru taleplerini dinlemek ve somut, yapıcı adımlar atmak yerine kendi halkına karşı adeta bir katliama girişmiştir.

Her gün artan ölümler, saldırılar, kuşatmalar ve oyalama politikaları karşısında Türkiye net bir tavır almış ve kendi halkına silah çeken bir rejimin yanında yer almayacağını ortaya koymuştur. Suriye'den akın eden binlerce mülteciye kapılarımızı açtık. İnsani ve ahlaki bir sorumluluk olarak ülkemize gelen hiçbir Suriyeli'nin geri çevrilmeyeceğini bir ilke olarak kabul ettik ve bu ilkeyi de titiz bir şekilde uyguladık.

Türkiye, Suriye'nin toprak bütünlüğünü, siyasi bağımsızlığını ve toplumsal huzurunu, temel bir veri olarak kabul etmektedir. Bütün Ortadoğu'da olduğu gibi Suriye halkının da tüm renkleri, dini, mezhebi ve etnik grupları, Suriye milletinin bir parçasıdır ve hepsi bizim kardeşimizdir. Özgür, adil, demokratik ve müreffeh bir Suriye'nin inşa edilmesi için Türkiye samimi ve güvenilir bir dost ve komşu ülke olarak elinden gelen katkıyı sunmaya devam edecektir.

AK Parti'nin dış politika anlayışında ilkelerimizi her zaman olumlu siyaset üretme amacıyla inşa ettik. Kimseyle tarih dışı bir mesafemiz, önyargımız ve tavrımız olmamıştır. Tam tersine bu yaklaşımları eleştirdik ve karşı çıktık. Yakın coğrafyamızda ve bölgemizde istikrarsızlık üreten, gerginlik politikasından nemalanan, çatışmaları diyaloga önceleyen hiçbir yaklaşımı tasvip etmiyoruz ve etmeyeceğiz.

Bölgede hiçbir ülkeyi ve yaklaşımı siyasetin dışına itmeye kimsenin hakkı yoktur. Çünkü biz sorunların çözümünü diplomaside, siyasi süreçlerde görüyoruz. İslam dünyasının farklılıklarını, bir çatışma aracı haline getirmeye çalışan tüm yaklaşımları reddediyoruz.

Biz son yıllarda bölgemizde yaşanan dönüşüm sürecini bir normalleşme olarak görüyoruz. Türkiye, kendi tarihiyle ve coğrafyasıyla barışıyor. Bu yüzden bölgesinin tarihiyle, insanıyla, kültürüyle olan ilişkisi de normalleşiyor.

Bu aynı zamanda Türkiye'nin merkezinde bulunduğu Afro-Avrasya coğrafyasının ve hassaten Orta Doğu bölgesinin temel siyasi ve sosyal dinamiklerinin normalleşmesi demektir.

Normalleşmeden ve adaletten bölgedeki herkes kazanacaktır. Bu noktada kimse hiçbir gelişmeyi korku ve paranoya içinde değerlendirmemelidir. AK Parti'nin Orta Doğu vizyonu, bazılarının dışlanıp bazılarının kazandığı garip bir dengeler düzeni değil, adalet sahibi, paylaşımcı ve demokratik bir bakış açısının siyasete ve diplomasiye hâkim kılınmasıdır.

AK Parti bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bütün bölge halklarını; din, dil, ırk, mezhep ayrımı yapmadan kucklamaya, onları eşit birer muhatap, ortak ve dost olarak görmeye devam edecektir. "Çokluk içinde birlik" ilkesi, bizim bölge siyasetimizin de temel rükünlerinden biridir. Bu ilkeden hareketle Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesinin yeniden bir barış, istikrar, zenginlik, yaratıcılık, yüksek kültür ve medeniyet havzası olması için kaynaklarımızı seferber etmeye devam edeceğiz.

Kıbrıs

Kıbrıs konusunda AK Parti'nin ve hükümetimizin bakışı ve politikası gayet açıktır. Adada eşit ve adil birliktelik için Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıs Türkleri bu dönemde üzerlerine düşeni yapmışlardır. Birleşmiş Milletler'in barış planını onaylamışlardır. Ancak, başta BM ve AB olmak üzere, uluslararası camia bunun gereğini yapmamış, üzerine düşeni yerine getirmemiş, KKTC'ni yalnız bırakmıştır. Aksine, uzlaşmadan kaçan, BM'lerin planını reddeden Rum tarafı ödüllendirilmiştir. Türkiye olarak elbette bunların farkındayız.

Bizim adalete ve hakkaniyete uygun çözümden yana tavrımızda bir değişiklik söz konusu değildir. Çözüm müzakereleri sürdürülürse şartlarımız bellidir. KKTC ve Kıbrıs Türkleri görüşmelere açıktır.

Ancak, şu husus iyi bilinmelidir ki; KKTC ve Kıbrıs Türkleri her ne olursa olsun yalnız değildir. Türkiye daima onların yanında olacaktır.

Şu anda KKTC bağımsız bir devlet olarak güçlü bir demokratik yapı oluşturma çabası içindedir. Ekonomisi ve toplumsal yapısı güçlenmektedir. Yüksek öğrenim sektöründe bir marka olma yolunda ilerlemektedir. Ekonomisinde devletçi yapı yerini özel sektöre bırakmaktadır. Geçen iki yıl içinde bu yönde önemli reformlar yapmışlardır. Turizm sektöründe büyük atılımlar gerçekleştirilmiştir. Bu siyasi ve ekonomik reformlarla Kuzey Kıbrıs'ta toplumsal yapı güçlenmektedir. Türkiye olarak bu ekonomik ve yapısal değişimlere katkı veriyoruz.

KKTC'ne mali desteğimiz sürmektedir. Son üç yılda yapılan ekonomik programla, mali desteğin daha fazla yatırımlara ve kalkınmaya harcanması sağlanmıştır. Şu anda yeni üç yıllık ekonomik program yapılmaktadır. Bugün, Kuzey Kıbrıs'ta duble yollar ve diğer yatırımlar artmıştır.

Türkiye'den Ada'ya denizin altından su taşıma çalışması devam etmektedir. İki tarafta iki baraj ve deniz altında boru döşeme çalışmaları tamamlanmak üzeredir. 2014 yılı Mart ayında tamamlanacak ve su akmaya başlanacaktır. Ayrıca, bu projeye Türkiye'den Ada'ya elektrik enerjisi nakli de eklenecektir. Böylece, Kuzey Kıbrıs çok daha avantajlı duruma gelecektir.

Ada'da ve çevresinde hem Türkiye'nin hem Kuzey Kıbrıs'ın deniz sahası hassasiyetleri etkili şekilde gözetilmektedir. Ada'da ve çevresinde petrol ve doğalgaz çalışmalarımız sürmektedir.

Bütün bu çalışmalarla varılmak istenen sonuç şudur: Kuzey Kıbrıs her halükârda güçlü olacak, kendine yetecek ve Kıbrıs Türkleri rahat ve huzurlu hayatlarını sürdüreceklidir.

Savunma

Bölgemizde ve dünyada lider ülke olma vizyonumuz, savunmamızın da etkili, caydırıcı ve modern olmasını gerektirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin imkân ve kabiliyetlerinin artırılması için savunma sanayiimizin gelişmesi elzemdir.

Savunma sanayii, iktidarımız döneminde büyük bir aşama kaydetti. Askerimizin kullanacağı piyade tüfeğini bile üretemeyen Türkiye'den, milli tankını üretmeye başlayacak bir Türkiye'ye geldik.

Ülkemizde ilk defa "Altay" adını verdiğimiz modern bir tankın milli olarak üretimi için bütün altyapıyı hazır hale getirdik. "Anka" isimli 10 bin metre irtifada uçabilen ve 24 saat havada kalabilen insansız hava aracının deneme uçuşlarını başlattık.

İktidarımız döneminde silah, araç-gereç ve mühimmat alımlarımızda yerli üretim ve teknolojinin payını yaklaşık yüzde 50'ye çıkardık. Artık silah ihraç ediyoruz.

2023 vizyonu çerçevesinde bütün askeri savunma ihtiyaçlarını tasarlayan ve üreten bir Türkiye hedefliyoruz.